

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable Sr. Lluís Companys i Jover

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 28 d'abril del 1933

SUMARI

A les cinc i dotze minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Lluís Companys i Jover.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Vallès i Pujals al senyor Conseller de Governació, demanant aclariments a la Llei de substitució dels Regidors elegits per l'article 29.

Resposta del senyor Conseller de Governació i rectificacions del senyor Vallès i Pujals i del senyor Conseller de Governació.

Pregunta del senyor Ventosa i Calvell al senyor Conseller Delegat, sobre el traspàs de serveis de l'Estat a la Generalitat.

Resposta del senyor Conseller Delegat. Rectificacions dels senyors Ventosa i Calvell i Conseller Delegat. Noves rectificacions del senyor Ventosa i del senyor Conseller Delegat.

Pregunta del senyor Vidal i Guardiola al senyor Conseller d'Economia i Agricultura, sobre l'actuació del seu Departament.

Resposta del senyor Conseller d'Economia i Agricultura i rectificació del senyor Vidal i Guardiola.

El senyor Ruiz i Ponseti demana, i el senyor Conseller d'Economia i Agricultura i la Presidència accepten, que aquesta pregunta es converteixi en interpel·lació.

Prec del senyor Rossell i Vilar al senyor Conseller d'Economia i Agricultura, perquè siguin dotades de telèfon i electricitat les pagesies.

Resposta del senyor Conseller d'Economia i Agricultura.

Intervenció del senyor Vallès i Pujals que fa extensiu el prec al servei mèdic.

Resposta del senyor Conseller d'Economia i Agricultura i rectificació del senyor Rossell i Vilar.

Resposta del senyor Conseller de Sanitat.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre l'Estatut Interior de Catalunya.

El senyor Tauler, en nom de la Comissió, manifesta que aquesta manté el redactat de l'article 68.

Manifestacions del senyor Ventosa i Calvell.

En votació ordinària és rebutjat el vot particular de la Minoria de Lliga Catalana. Han votat a favor els senyors Diputats de l'esmentada Minoria.

És aprovat l'article 68.

A continuació és aprovat l'article 69, amb el qual resta aprovat el títol V.

Títol IV. El senyor Vallès i Pujals consumeix un torn en contra de la totalitat.

El senyor Ruiz i Ponseti consumeix un altre torn en contra.

Se suspèn la discussió de totalitat.

Ordre del dia per a la sessió de dimecres.

S'aixeca la sessió a les vuit i cinc minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a les cinc i dotze minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Lluís Companys i Jover.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Conseller Delegat i Consellers de Governació i Cultura.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

Aclariments a la Llei de substitució dels Regidors elegits per l'article 29

El Sr. PRESIDENT: El senyor Vallès i Pujals té la paraula.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Senyors Diputats: Faig ús de la paraula en aquesta ocasió per a formular una moció o un prec al senyor Conseller de Governació, en relació a la Llei de data 25 de març d'aquest any que fa referència a la substitució dels Consellers designats en virtut de l'article 29 de la Llei electoral.

Aquesta Llei, sens dubte per ésser una Llei que nosaltres consideràvem i continuem considerant injusta, va sortir aprovada en una forma no molt clara; però sobretot va venir a acabar de donar una major confusió a la mateixa un article addicional que es va afegir a darrera hora. La interpretació autèntica, la interpretació legal que s'hauria de donar a aquest article addicional, a nosaltres ens sembla clara; però com potser no sigui així, com potser sigui una altra la interpretació que doni a aquest article el senyor Conseller de Governació, que és el que ha d'aplicar aquesta Llei, per això, i per aclarir en tot el possible els dubtes, és pel que he demanat i faig ús de la paraula.

Aquest article addicional diu: «Si les eleccions municipals no estessin convocades abans del dia 1.er de maig d'enguany, aquesta Llei regirà en la seva totalitat des del dia 15 del mateix mes de maig. En aquest cas es convocaran eleccions municipals dels Municipis afectats, als tres mesos de la data.»

Em sembla que aquest article no es pot interpretar d'una altra manera sinó que el dia 15 de maig començarà a regir aquesta Llei; i si després del 15 de maig es convoquen eleccions, cinc dies abans de començar el període electoral s'hauran de substituir els Regidors designats per l'article 29.

Aquesta és la interpretació justa al nostre entendre; però com per les notícies que es tenen

sembla que no és aquesta la interpretació que se li vol donar, per això formulem aquesta pregunta.

Si el que es pretén és que els Ajuntaments nomenats així han de cessar el dia 15 de maig, aleshores, encara que aquesta és una interpretació que violenta el text de l'article, sorgeixen molts dubtes, nascuts de la forma com va ésser confeccionada la Llei. Si; tota la Llei es va fer partint de la base del que diu l'article 1.er de la mateixa, que diu així: «Cinc dies abans que comenci el període electoral a Catalunya per a l'elecció de Regidors, cessaran en els seus càrrecs els Regidors elegits en aplicació de l'article 29 de la Llei electoral i els de nomenament governatiu.»

Partint d'aquesta base, és amb el pensament en què s'ha redactat la Llei; tota la Llei és feta comptant amb aquesta data; i, per tant, es van assenyalant uns terminis de cinc dies abans d'entrar en el període electoral per a cessar els Regidors designats per l'article 29; i abans d'aquesta data, els Partits que tenen el dret de fer les designacions hauran d'haver fet la presentació o designació de candidats; etc., etc. I ara, per tant, si la interpretació que es dona a aquest article és que el dia 15 de maig han de cessar els Regidors de l'article 29, sorgeix el dubte de què aquest període, ¿a partir de quina data s'ha de comptar, en quina data s'han de nomenar els substituïts i en quina data els Partits polítics han de fer aquesta designació? I un altre dubte, també, és: ¿davant de qui han de fer-se aquestes designacions? ¿Davant del Conseller de Governació? I en el que fa referència a les antigues províncies, ¿s'han de fer davant dels Comissaris?

I encara hi han altres coses que mereixerien a la meua manera de veure algun aclariment. Em refereixo principalment al cas d'empat entre dos Regidors. Diu la Llei que ha de designar un Regidor el Partit que hagi obtingut major votació en les eleccions de novembre, i un altre Regidor el Partit que hagi seguit a aquest en votació. Però es pot donar el cas de què en alguns pobles hi hagut empat. Si es digués el Partit que hagués obtingut més votació absoluta, no hi hauria dubte; pot haver-hi empat, i, en aquest cas, si un designa el primer, ¿qui designarà el segon?

Cal tenir en compte que en diversos pobles han anat a la lluita Partits de diferent ideologia coaligats en una mateixa candidatura, Partits de diferent personalitat política que es presentaven en coalició. ¿Què cal fer en aquests casos?

Aquests dubtes i altres que puguin nèixer de la interpretació d'aquesta Llei, i sobretot en ordre a aquest article addicional, crec que són mereixedors de què per part del senyor Conseller

de Governació es dictin les disposicions aclaratòries que són del cas.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller de Governació té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: Agraïm molt les preguntes que ens ha formulat el senyor Vallès i Pujals, perquè és necessari aclarir, com ell ha dit molt bé, alguns d'aquests extrems a fi d'evitar que puguin donar lloc a confusions. I jo vaig a contestar concretament a cada un dels casos que ha exposat el senyor Vallès i Pujals, a fi de què quedi en tot el possible aclarida la part dispositiva d'aquesta Llei.

De primer moment, no puc entrar en la matèria sense rebutjar la qualificació d'injusta que el senyor Vallès i Pujals ha aplicat a aquesta Llei. Això ens portaria a una discussió...

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Ja ho varem discutir en el seu dia.

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo crec, pel contrari, que és una Llei molt justa, una Llei estrictament justa. El senyor Vallès i Pujals ens ha plantejat quatre casos, quatre casos que jo m'he apuntat amb tota cura per esvaïr tota classe de dubtes que puguin sorgir en l'aplicació d'aquesta Llei.

En el primer cas, el termini que s'assenyala per a l'article addicional, en el cas de què el 1.er de maig no s'hagin convocat eleccions generals, es diu que el 15 de maig començarà a regir l'aplicació d'aquesta Llei. Jo entenc que el 15 de maig començaran a regir els terminis fixats per la Llei, de tal manera, que els terminis fixats en la Llei són de cinc dies per a la designació dels Partits, i el màxim d'aplicació d'aquesta Llei és el dia 20 de maig, quedant, per tant, aquells cinc dies que seran els que van del 15 al 20.

Segon cas: Davant de qui cal fer la designació? Això sí que m'ha estranyat que s'hagi dit, ja que per la Llei es veu d'una manera fefaent que la designació s'ha de fer pels Partits davant dels Comissaris de les extingides províncies de Tarragona, Girona i Lleida i davant del Cap d'Administració Local en l'extingida província de Barcelona.

Cas d'empat. Aquest es pot produir perquè hi hagi un candidat que hagi obtingut la majoria absoluta dels vots d'un Partit, i en aquest cas, el candidat és el primer de formar part de la Comissió gestora; però pot haver-hi en la candidatura el cas d'empat de polítiques de diversos camps, però sobre això jo dintre de pocs dies dictaré una ordre i crec que la millor manera de solventar-ho serà per mitjà d'un sorteig. Jo entenc que el millor és fer-ho així, perquè si fes les designacions lliurement se'm podria titllar de partidista.

Quart cas: Quin és el Partit que marca la majoria de vots? Diu la Llei que és el Diputat que hagi tingut més vots, i, per tant, aquest Diputat és el que designa el Partit, i amb això entenc que resten aclarits els dubtes que puguin haver-hi.

Avui, precisament, he dictat una ordre circular a tots els Alcaldes dels Ajuntaments que en virtut de la Llei aprovada per aquest Parlament no han fet la comunicació que se'ls indicava que fessin dintre del termini de deu dies reglamentaris fixats per

la Llei, i donat-los un termini improrrogable de cinc dies, per tal de què la facin, advertint-los que en cas de no fer-la seran penyorats amb el màxim que autoritza la llei.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Agraïxo els aclariments que ha tingut a bé donar el senyor Conseller de Governació. No obstant, em permetrà que insisteixi en què hi ha algunes coses que encara no es veuen prou clares. Per exemple, no ha aclarit el dia que han de cessar els Regidors per virtut de l'article 29, no sabent-se si serà el dia 20 de maig i, per tant, si el dia 15 s'han de fer les substitucions de Regidors per individus de les Comissions gestores.

El Sr. CONSELLER de Governació: Exacte.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Que faran els Comissaris.

El Sr. CONSELLER de Governació: No, que faran els Partits davant de les Comissaries de les extingides províncies de Tarragona, Lleida i Girona, i davant del Cap d'Administració Local a Barcelona. Aquestes comunicaran les designacions fetes pels Partits.

(*Entra a la Cambra el senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.*)

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Ara falta saber la data dintre de la qual es faran les designacions, i si serà el dia 14 de maig o hi haurà un termini més curt. Ho dic únicament perquè el senyor Conseller de Governació ho tingui present amb motiu de la circular que es farà.

També hi ha un altre punt que necessita aclariment i és el paràgraf final, la frase final d'aquest article addicional. Parla de què es faran eleccions municipals en aquests pobles on hi hagi la substitució d'Ajuntaments, i diu que els Ajuntaments es convocaran als tres mesos de la data, i sorgeix el dubte de quina serà aquesta data. Serà la de la Llei, o sigui el dia 25 de maig? És clar que en parlar de la data cal entendre que és la de la Llei, però no serà sobrer un aclariment.

I, finalment, he de demanar al senyor Conseller de Governació si la llista dels Ajuntaments als quals s'ha d'aplicar aquesta Llei, que han d'ésser substituïts, i el dret dels Partits a fer les designacions, es publicarà oficialment en el *Butlletí Oficial de la Generalitat*, o bé els Partits han d'ésser assabentats i fer oficiosament aquestes designacions. Aquests punts necessiten, al meu entendre, ésser aclarits.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Per a aclarir els tres extrems plantejats de nou pel senyor Vallès i Pujals. Sobre el primer extrem, jo creia que ja havia dit ben clar, però ho repetiré ara: comença a córrer el termini el dia 15 i hi ha un termini de cinc dies per a fer les designacions, o sigui que el dia 20 es dictarà una disposició per tal de què prenguin possessió les Comissions gestores. Queda clar?

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No gaire.

El Sr. CONSELLER de Governació: Davant de qui s'han de fer les designacions? Davant del cap de l'oficina d'Administració Local a l'extingida

província de Barcelona. Davant del Comissari de la Generalitat en les altres extingides províncies.

A més, publicarà o no publicarà el Conseller de Governació una ordre explicant els Ajuntaments que es trobin en aquest cas — el tercer cas de la V. S. — perquè el Conseller de Governació sap quins són els Ajuntaments que han d'ésser constituïts per Comissions gestores, i aquest és el motiu pel qual he signat avui una ordre circular que sortirà al *Butlletí Oficial* donant un termini de cinc dies per a fer aquestes comunicacions. Per tant, en el moment que estiguin fetes aquestes comunicacions i siguin degudament comprovades, abans de córrer els terminis, es publicarà una relació oficial dels Ajuntaments per tal de fer el canvi per Comissions gestores. Crec que queda ben aclarit, doncs, amb les meves paraules.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Agraït a les explicacions del senyor Conseller de Governació, però he d'observar-li que ha oblidat la data per a fer les eleccions municipals en el cas a què ens referim.

Les seves paraules em suggereixen una altra pregunta, i és la següent: si en publicar-se la llista es sofrís una possible equivocació, i s'inclogués un Ajuntament que no hagués d'ésser inclòs, hi haurà possibilitat d'un recurs?

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Per a aclarir aquests dos extrems. En quina data comença la substitució en aquests casos particulars? En el moment en què comencin les Comissions gestores. No és des del moment de la publicació de la Llei, sino des de que prenguin possessió les Comissions gestores, i des de llavors a tres mesos és obligatòria la convocatòria d'eleccions en aquests pobles.

El segon cas que ha plantejat i que fa referència a una possible equivocació, he de dir-li que això serà controlat per la Conselleria de Governació i es donarà un termini de cinc dies des de la publicació per a rectificar, i també per a fer les apel·lacions que es tingui per convenient davant del Conseller de Governació i, en darrer terme, davant del Consell Executiu.

El traspàs dels serveis de l'Estat a la Generalitat

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Per a adreçar un prec al senyor Conseller Delegat. Fa més de set mesos que les Corts Constituents varen aprovar l'Estatut de Catalunya. Era el marc dintre del qual s'havia de desenrotllar tot el nostre règim autonòmic, i en l'article transitori d'aquell Estatut s'establia que es constituïria una Comissió Mixta encarregada de regular tot allò relatiu al traspàs de serveis, establint que aquesta Comissió Mixta fóra designada, per meitat, pel Consell de Ministres d'Espanya i pel Govern provisional de la Generalitat. I en dir el Govern provisional de la Generalitat, donava a entendre que aquell traspàs de serveis s'havia de realitzar d'una manera ràpida; perquè no esperava tan sols a què es constituís el Govern definitiu després de l'elecció del Parlament, sinó que immediatament havia

de començar-se a marxar per anar fent el traspàs dels distints serveis.

Malgrat això, han passat aquests set mesos i no crec que se'm digui que tinc afany de crítica si dic que el traspàs de serveis s'ha efectuat amb una lentitud extraordinària i decepcionant per a l'opinió pública catalana. De tal manera ha estat així, que no s'ha donat la sensació de què s'anava a implantar un nou règim autonòmic, sinó que, gairebé amb major solemnitat en els òrgans i en els procediments, s'han exercit les mateixes facultats que havia tingut abans la Diputació Provincial, salvant algun dels punts, per exemple, el relatiu al règim local. Això és evidentment lamentable, perquè produeix una decepció en l'opinió, que treu aquella vibració d'entusiasme que ha d donar escalf i vida a les nostres institucions renaixents. Però no és cap cosa irreparable.

En definitiva, els endarreriments després poden guinyar-se, pot anar-se avançant, pot obtenir-se el traspàs de serveis més aviat o més tard. Però hi ha un altre punt que per a mi té major gravetat i major transcendència.

El la Llei de Pressupostos de l'Estat espanyol hi ha, com sap molt bé el senyor Conseller Delegat, un article en el qual es diu que el Ministre d'Hisenda queda facultat per a transferir els impostos procedents al Govern de la Generalitat de Catalunya i per a afectar també la part de crèdits consignats en el Pressupost de l'Estat que correspongui als serveis transferits. Doncs bé, malgrat que també des de la vigència del Pressupost han transcorregut quatre mesos, malgrat que s'ha efectuat el traspàs o la transferència d'algun dels serveis — algun a mitges, com el d'Ordre Públic; altres completament, com el de Règim Local —, aquesta és l'hora en què encara no s'ha efectuat absolutament cap cessió d'impostos, cap aplicació dels crèdits consignats en el Pressupost de l'Estat al pagament de les despeses ocasionades pels serveis transferits, i aquesta és l'hora en què nosaltres, en l'ordre financer, ens movem en el buit i no sabem absolutament què és el que ha de passar ni quina és la interpretació que ha de donar-se a aquella fórmula financera de l'Estatut, que jo crec, senyors Diputats, veritablement dissortada i perillosa. I naturalment, en aquestes condicions, estem en una situació insostenible en l'ordre financer. Conseqüència d'això: inquietut en els elements productors. Què representarà el règim d'autonomia? Es que representarà per a Catalunya un major gravamen? ¿Es que ens posarà a nosaltres en el dilema o de tenir uns serveis de civilització inferiors als de les altres parts d'Espanya, o bé d'imposar-nos la càrrega d'una tributació major que la de les altres regions? Tot això plana en una forta inquietut sobre l'opinió pública de la nostra terra.

Per altra part, alguns dels assaigs que s'han fet, com per exemple aquell traspàs d'Aviació Civil, fan que encara augmentin els dubtes i la desconfiança en aquest punt. Diverses vegades nosaltres ja hi hem fet al·lusió. El senyor Conseller Delegat o el senyor Coromines, que és el representant del Govern de la Generalitat en la Comissió de traspàs de serveis, ens han indicat que, per raons de patriotisme i per raons de pru-

dència, hàviem de callar. Nosaltres estem sempre disposats a sotmetre'ns al que siguin consideracions d'interès general per tal de no dificultar l'obra que pugui realitzar el Govern o la Comissió de traspàs de serveis; però creiem que després del temps que ha transcorregut i davant de les dificultats i de la incertitud que hi ha, no podem seguir callant i, per consegüent, em permeto adreçar-me al senyor Conseller Delegat preguntant-li: ¿És que el senyor Conseller Delegat pot donar algunes explicacions respecte a les perspectives que ofereixi el traspàs de serveis, especialment en la seva part financera? ¿És que podem tractar aquest assumpte, examinar la fórmula financera de l'Estatut i estudiar quines són les conseqüències que tindrà en la regulació de les relacions entre les finances de l'Estat i les finances de Catalunya? Aquestes són les preguntes que em permeto dirigir-li.

(*Entra a la Cambra el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.*)

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Les preguntes del senyor Ventosa i Calvell em donen una ocasió per a indicar algunes de les qüestions relacionades amb el traspàs de serveis que el Govern creu pertinent que conegui l'opinió pública. Hauré de limitar, però, la meua contestació precisament a aquest caire del problema, sense arribar potser a donar satisfacció completa a les preguntes que feia el senyor Ventosa, precisament per raons d'aquell interès públic al qual ell, ja en la seva pregunta, feia referència. És sabut de tots — el senyor Ventosa i Calvell ho ha dit en les seves paraules — que en compliment d'una disposició estatutària, es va crear una Comissió Mixta, formada per representants del Govern de la República i representants del Govern de la Generalitat, per a entendre en tot el que feia referència al traspàs de serveis. Aquí, d'una manera incidental, he de recollir una al·lusió que feia el senyor Ventosa i Calvell dient que el fet de què fos el Govern provisional de la Generalitat el que fes aquestes designacions venia a indicar que es creia que això s'havia de fer amb molta urgència. He de dir que també és forçar l'argument, agafar aquesta interpretació que en lògica raonable no és res més que un desig de començar molt aviat una tasca que ja sabia que havia d'ésser llarga per la complexitat de les funcions i molt més per guanyar temps en iniciar la tasca; però mai el fet que ho fes el Govern provisional de la Generalitat pot ésser argument per a dir que això demostrava que aquella tasca havia d'ésser curta.

A part d'això, que ja he dit que era purament incidental, tots els que havien conegut aquestes matèries, tots els que eren conscients del que representava aquesta cosa tan difícil, que jo en una altra intervenció meua — he de repetir-me — en deia desarticulació d'un Estat unitari, sabien que aquesta tasca no podia fer-se d'una manera impremeditada, d'una manera barroera, d'una manera que la seva mateixa rapidesa portés com a conseqüència la possibilitat d'equívocs i

d'errors funestos. Per altra part, si era lògic i era necessari aquest temps per a poder estudiar totes aquestes qüestions, hi havia una altra qüestió que, volguéssim o no volguéssim nosaltres, encara que el nostre desig fos d'anar més de pressa, era una barrera posada a tots els nostres desitjos; i és que aquesta Comissió, com tots sabeu, no és una Comissió unilateral. El seu nom mateix ho indica; és una Comissió constituïda per dos elements, els elements d'aquí i els elements del Govern de la República, i, forçosament, encara que nosaltres esperonem, encara que els nostres representants vulguin anar tot el de pressa que hom vulgui, es troben sempre que si l'altre costat dels que formen la Comissió no els acompanyen en aquest ritme accelerat, aquests forçosament s'han d'acomodar al ritme dels altres, esperonant per anar de pressa, però sense poder exigir una celeritat major quan aquells porten un ritme més atenuat.

Aquesta raó i aquest argument és tan més fonamentat en quant resulta que la gairebé totalitat dels documents sobre els quals s'ha de treballar, és una documentació que no està aquí, sinó que està en l'administració de l'altre costat, del costat dels Ministeris, sobretot els que formaven el conjunt de l'Administració del Govern d'Espanya. De manera, que no és sols la discussió dels nostres representants amb els altres el que pugui fer que es vagi amb una major lentitud, sinó tots els documents preparadors, tota aquella base que ha de servir per a avançar, que l'han d'anar a buscar els nostres representants en aquella Comissió, a l'altra banda, i és lògic i és una cosa comprensible que si aquests documents no es tenen amb aquella celeritat i pressa necessària per a anar a una major urgència, els nostres representants s'han de trobar amb majors obstacles per a anar a aquesta celeritat. Jo dono aquestes explicacions per a donar una visió imparcial, una visió desapassionada de la marxa de la Comissió, però he de dir que tots els que, com he dit abans, tenien consciència del ritme en què podia fer-se aquest traspàs, no entenen pas que pogués fer-se amb més celeritat del que ve fent-se. Els representants de la Generalitat en la Comissió han actuat sempre amb aquest sentit d'incitar dintre de l'estudi profund dels problemes la màxima rapidesa en la tramitació dels mateixos, i per això s'han fet ja una sèrie de traspassos. D'aquests traspassos n'hi ha que mereixen una atenció especial, precisament també algun representant de la Lliga Catalana, el senyor Vallès i Pujals, parlant d'altres coses, deia que era el que marcava precisament el ritme de l'autonomia, el que indicava més la sensació de l'autonomia era el fet que representa el traspàs del règim local, i aquest traspàs, des del punt de vista autonòmic, és un avançament en el nostre camí que representa un canvi en el que són les relacions administratives dels Ajuntaments amb la Generalitat.

No obstant, s'han fet altres traspassos. Precisament ahir va sortir al *Bulletí Oficial* un altre acord sobre els serveis d'indústria traspassats a la Generalitat; n'hi ha també d'altres a punt d'aprovar en principi per la Comissió Mixta, però que encara no

han arribat a l'aval definitiu perquè necessiten, conjuntament amb l'acord de la Comissió Mixta, l'acord del Consell de Ministres que ho complementi. Entre aquests té especial importància, i va directament al fons de la qüestió a què es referia el senyor Ventosa i Calvell, el que enceta la part que fa referència a la Hisenda. Està ja amb acord ferm de la Comissió Mixta tota la reglamentació del traspàs de la contribució territorial a Catalunya. Ara bé; aquell traspàs de la contribució territorial a Catalunya porta anexe una sèrie de problemes que s'interfereixen amb ella. De manera que han d'ésser presos acords unilateralment pel Consell de Ministres, perquè es refereixen a coses de la seva competència i no de la competència de la Generalitat de Catalunya. Aquests acords fets en principi estan subjectes, en el moment de la seva promulgació, a l'acord per part del Consell de Ministres sobre el que fa referència a aquestes qüestions que interferint amb la contribució territorial són de la competència del Govern de la República. A més, és interessant fer remarcar, també precisament a base del que deia el senyor Ventosa i Calvell, que actualment en aquests dies s'està treballant en el que es refereix a xifrar els serveis de la contribució territorial per a veure la part d'aquests serveis que correspon juntament amb el seu traspàs.

De manera que hem entrat de ple en aquesta fase que indicava el senyor Ventosa i Calvell, que creia que encara no s'hi havia entrat de ple. S'hi ha entrat de ple i ha estat resolta la pedra fonamental del traspàs, o sigui la contribució territorial i la forma de reglamentar-ho. A mi em dóna la impressió que si el senyor Ventosa i Calvell veu les coses desapaassionadament, veurà que estem seguint el ritme del traspàs i dintre aquest ritme estem entrant, com hem entrat ja, a una part important, assolida amb la contribució territorial, en el problema aquest al qual es referia el senyor Ventosa.

He d'afegir, d'una manera purament incidental, que les gestions de la Comissió Mixta s'han pogut veure dificultades en alguns instants, en el que afecta als representants del Govern de la República, per l'aplicació del Decret d'incompatibilitats. Aquesta aplicació del Decret d'incompatibilitats porta forçosament al canvi d'algunes de les persones de la Comissió Mixta, i nosaltres en aquest cas, en un moment d'incertitud, de si havia de funcionar o no la Comissió Mixta quan estaven a punt de deixar-ne de formar part els representants del Govern de la República, hem de fer un acte de reconeixement a aquests representants del Govern espanyol que saben que demà o demà passat hauran de deixar automàticament de formar part de la Comissió Mixta, i que en lloc de prendre una actitud d'inhibició, que hauria estat còmoda, fins el darrer moment han prestat el seu concurs a aquesta obra de la Comissió Mixta i es pot dir que no hi haurà hagut solució de continuïtat.

El mateix elogi que he fet dels representants del Govern de la República he de fer d'una manera cordialíssima, i no fent res més que un acte de justícia, als representants de la Generalitat. La Generalitat, en nomenar els seus representants va creure que per la seva capacitat i per la seva voluntat podien portar a terme d'una manera brillant i ventajosa per a Catalunya l'obra que els era encomanada.

Hem de dir que en el temps que porten en aquest treball, molt més feixuc del que sembla, vénen demostrant ésser mereixedors d'aquella confiança i demostrant la competència per tots nosaltres reconeguda, podem fer el reconeixement de l'esforç abnegat que fan els components de la Comissió Mixta.

Hauria volgut amb aquestes paraules, que crec que són de justícia, deixar completament aclarides o donades al senyor Ventosa les explicacions que demana. Només vull afegir-ni unes, no perquè el senyor Ventosa i Calvell n'hagi parlat, sinó per aclarir la qüestió, perquè al voltant de la Comissió Mixta moltes vegades s'ha parlat al volt del mateix. Quan es va crear la Comissió Mixta, quan es va indicar com a procediment per a fer el traspàs de serveis aquest sistema, es va fer precisament per a treure aquest apassionament partidista que hi podria haver en el fet que uns problemes que molts d'ells són de caràcter tècnic, estessin enterbolits per les passions partidistes d'una i altra banda. Per això es va fer aquest instrument que no es va deixar tan sols als dos Governos, sinó un instrument apartat de l'acció executiva dels dos Governos, un instrument que es va voler i se li ha donat un caràcter tècnic, que interpretés l'Estatut i fes el que cregués més convenient i avantatjós per a l'articulació del traspàs d'aquests serveis, apartant-los de l'esfera de la passió política. Jo voldria que aquest propòsit fos un propòsit comprès i respectat per tots els sectors polítics de Catalunya. Nosaltres creiem que mentre la Comissió Mixta treballa, nosaltres és molt convenient que fem tots els possibles per a no dificultar la seva acció amb comentaris sobre la seva acció de caràcter polític, que podrien tenir com a conseqüència immediata la contrapartida a Madrid i al Parlament de la República amb altres comentaris fets allí. Nosaltres creiem per això d'interès públic que mentre la Comissió Mixta treballa se li doni el marge de confiança que necessita perquè la seva funció és tècnica. Això no vol dir que per tot el que representi aplicació per part del Govern, el Govern està aquí per a respondre dels seus actes i dels acords de la Comissió Mixta.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Crec que ningú no pot dir que nosaltres en aquest assumpte haguem obrat amb impaciència; crec que hem donat tot aquell marge de temps i confiança que es pot donar a un organisme que representa el Govern de Catalunya. No crec tampoc que ningú pugui acusar-nos, ni fins en el seu interior, de què nosaltres en cap moment poguem haver dificultat amb les nostres paraules l'obra que havia de realitzar aquella Comissió. Jo crec que nosaltres en altres temps, quan governàvem hàviem estat combatuts; i tot el Govern que representi Catalunya podria donar-se per molt satisfet si aquells que representessin forces d'oposició, observaven l'actitud discreta, correcta i patriòtica que nosaltres, en compliment d'un deure, hem observat. No obstant, després del temps transcorregut, nosaltres no podem tampoc portar el silenci fins al punt d'arribar a assumir una part de la responsabilitat que damunt nostre podria caure.

El senyor Conseller Delegat, en les seves expli-

cacions que jo agraeixo, ha fet referència a la tasca realitzada per la Comissió de traspàs de serveis. A part de fer referència al traspàs ja efectuat dels serveis de Règim Local que jo havia reconegut com l'únic traspàs efectiu realitzat fins ara, deia: N'hi han d'altres de pendants, i especialment creiem que dintre de poc en l'ordre financer podrà traspassar-se a Catalunya la Contribució territorial...

El Sr. CONSELLER DELEGAT: És ferm l'acord.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Bé, és ferm l'acord de què es traspassarà a Catalunya la Contribució territorial. Està bé, però jo li dic al senyor Conseller Delegat que encara que sigui així i malgrat això no s'ha arribat tan sols ni a tractar la medulla i l'essència del problema. Ho sap el senyor Conseller Delegat tan bé com jo mateix; la medulla i l'essència del problema en l'aplicació de l'article 16 de l'Estatut consisteix en determinar què és el que significa la fórmula de l'article 16 de l'Estatut, en la qual l'Estat ens transfereix els recursos que corresponen al cost dels serveis cedits, però, ¿què és el cost dels serveis cedits? Ja sap molt bé el senyor Conseller Delegat, que aquest és un punt fonamental i bàsic en el problema; i jo he de dir que considero enormement perillós que anem parlant de traspàs de tal i de qual servei deixant intacta aquesta incògnita paorosa que no ens permet fer cap càlcul fundat sobre les nostres finances ni sobre les nostres possibilitats.

Entre tots els serveis que poden ésser traspassats a la Generalitat de Catalunya, n'hi ha un que té una categoria, que té una importància especial, i que és el de les Obres Públiques. Crec que és un servei que podia ésser traspassat amb facilitat; els nostres organismes, els organismes de la Generalitat són, com es deia aquí fa pocs dies, uns organismes modèlics i al front d'ells hi ha homes especialment preparats i hi ha tota una tradició de bona execució dels serveis que els hi estaven encomanats. Malgrat això, el ram d'obres públiques resta intacte i resta verge. No se'ns ha traspassat l'execució de les obres públiques a Catalunya, i resulta que si l'Estat realitza obres públiques a Catalunya ni nosaltres podem fer-les, perquè el traspàs no s'ha efectuat, i mentre tant la nostra terra es va trobant en una situació d'inferioritat respecte a totes les altres terres d'Espanya. I això, senyor Conseller Delegat, no pot continuar. (*Molt bé, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

A més a més, en el ram d'obres públiques és on s'ha de determinar d'una manera més clara i d'una manera més precisa què és el que vol dir l'article 16 de l'Estatut. Jo crec que segueix la Comissió de traspàs de serveis una tàctica equivocada no anant a precisar d'una manera clara, d'una manera categòrica, quin és el criteri que ha de prevaler en definitiva. Fa poc temps que ha estat votada la Llei, estem prop de la font, podem avui obtenir un millor resultat del que potser es podrà obtenir d'aquí uns quants mesos; i jo per això he cregut que havia de plantejar aquest problema al Parlament de Catalunya. Si el senyor Conseller Delegat em diu que no convé que en parlem, que això pot tenir repercussions que poden perju-

dicar l'èxit de les negociacions que es portin, jo callaré. Si em diu això, no parlaré més, però vull que resti sentat d'una manera precisa que nosaltres hem plantejat aquest problema, i que si el silenci és el nostre deure d'avui, vosaltres assumiu una responsabilitat de la qual nosaltres ens deslliurem d'una manera completa. (*Molt bé.*)

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Per a contestar a les paraules del senyor Ventosa i Calvell i relligar el que ha dit al començament amb el que ha dit al final. Ja en començar la seva intervenció ha indicat que no podien de cap manera assumir la responsabilitat del que feia la Comissió Mixta nomenada pel Govern de la Generalitat. En acabar, ha tornat a reiterar la mateixa afirmació, donant-li més calor oratori però que en el fons era exactament el mateix, i jo he de dir que no hauria passat mai pel nostre pensament el creure que en un acte que era purament de Govern del Consell de la Generalitat, poguéssim donar nosaltres la responsabilitat a la Minoria de Lliga Catalana. És evident que Lliga Catalana pot intervenir, pot exposar els seus punts de vista, pot indicar el que cregui profitós en aquest cas, però la responsabilitat plena, la responsabilitat absoluta — i em sembla que ho he dit gairebé amb aquestes paraules mateixes en la meua intervenció anterior — de tots els actes de la Comissió Mixta, en quant el Govern de la Generalitat l'ha anomenat i és el que els aplica, correspon íntegrament al Govern de la Generalitat.

Recollint les altres indicacions que feia el senyor Ventosa, jo he dit en la meua primera intervenció, quan ell parlava de què no s'entrava encara en el moll del problema, que precisament en aquestes darreres reunions de la Comissió Mixta es feien ja els principis per entrar en aquest moll del problema, i he dit — i aquestes eren també les meves paraules en la intervenció anterior — que s'estava actualment xifrant el que representen els serveis traspassats. Perquè aquella X, a la qual donava el senyor Ventosa i Calvell aquell qualificatiu de paorós problema, té indubtablement una importància gran i que no vull desconèixer jo, però jo he de fer recordar al senyor Ventosa i Calvell, que es tracta en el fons d'una quantitat marginal, per a dir-ho així, perquè és la X que correspon a aquells serveis que es traspassen, però que no tenen específicament consignada una partida en Pressupost; és la part que no està consignada expressament en Pressupost.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Això és molt seriós.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Evidentment. Aquelles quantitats que els serveis tenen ja transferibles en Pressupost ja d'una manera categòrica, són les que es traspassen a base de la quantia dels serveis traspassats, i després hi ha una altra part de serveis no traspassats i de majoració en el que correspongui de les dues parts de l'article, aquella que aleshores marginalment es suma a la part que és la base dels serveis traspassats. De manera que la base fonamental per a arribar a

aquesta conclusió en el càlcul d'aquesta part de què parlava el senyor Ventosa, que té indubtable importància, és primer veure quina és la quantia dels serveis traspassats, i una vegada s'hagin xifrat aquests serveis, és aleshores quan entra la part aquella, i jo he d'assegurar al senyor Ventosa i Calvell que tant la Comissió de traspàs de serveis — que nosaltres sabem el que fa ella des del moment que estem assabentats de tots els treballs que fa — com el Govern al costat d'ella, es preocupen amb un interès extraordinari no sols d'aquella part específicament concretada en serveis traspassats, sinó també d'aquesta part alíquota, d'aquesta part X, que jo considero marginal encara que sigui molt important, que ha de créixer la part que a nosaltres ens traspassin dels recursos, una vegada traspassats els serveis corresponents.

Tenim, doncs, que aquests treballs no sols estan començats, sinó com he dit abans en una interrupció, alguns d'ells ja estan acordats, com el que fa referència a la Contribució territorial; ho he dit ja, repeteixo, en una interrupció i en la meua primera intervenció he explicat a bastament que hi ha l'acord de la Comissió Mixta del traspàs de serveis sobre el traspàs de la Contribució territorial, que és un acord ferm, signat pels elements de la Comissió Mixta i que manca només per a posar-lo en execució el que com s'ha de dictar conjuntament una disposició de competència del Govern de la República, aquest la dicti, perquè han d'anar conjuntament la una i l'altre.

En quant el que deia el senyor Ventosa i Calvell del traspàs d'Obres Públiques, jo he d'indicar-li que veritablement és propòsit i és intenció del Govern preocupar-se d'aquesta qüestió de les obres públiques, però unes vegades dificultats de caràcter tècnic, altres vegades de procediment o de sistema en el tracte de la mateixa Comissió, altres vegades fins — per què no dir-ho? — consideracions de caràcter polític, fan que la Comissió Mixta i potser també el Govern, puguin esgrair els serveis, l'ordre del traspàs de serveis en aquella forma que creguin que és més eficient. Aquest fet no vol dir que nosaltres no ens preocupem de tot el que fa referència a les obres públiques. He dit altres vegades que s'ha tractat d'aquesta qüestió a la Cambra, que el Govern de la Generalitat havia plantejat d'una manera concreta al senyor Ministre d'Obres Públiques, i en conjunt a tot el Govern de la República espanyola, i que recollint suggestions d'aquests elements s'havia fet un pla d'obres preferents que es poguessin fer amb tota urgència i amb tota rapidesa a Catalunya. Aquest pla es va realitzar, es va fer i fou portat a Madrid. Continuen les gestions i no trigaran molts dies que precisament el que ara us parla torni a traslladar-se a Madrid — ja m'hauria traslladat aquesta setmana a no haver estat els esdeveniments que tots coneixem i que varen fer que restés a aquesta ciutat —, per a insistir precisament en aquestes gestions referents al ram d'obres públiques; de manera que no escapa a l'atenció del Govern l'interès que té aquesta qüestió i el propòsit que tenim tots que efectivament a la nostra terra se li doni la realització de totes aquelles obres públiques que en justícia li corresponen. En aquest

sentit pot tenir el senyor Ventosa i Calvell la seguretat que el Govern, i tota la Majoria, estan animats també dels mateixos propòsits de la V. S.

Finalment, i contestat ja el que indicava el senyor Ventosa, referint-me també a les seves paraules, després de repetir que la responsabilitat és íntegra del Govern, després de dir que nosaltres creiem que no és convenient referir-se a coses parlades ja amb excés, jo em referia sobre tot a allò que siguin acords de la Comissió Mixta, acords realitzats per la Comissió Mixta. Ara, en quant a la conveniència o la necessitat en què es creu d'exposar el seu punt de vista sobre aquesta qüestió, jo això no ho trobo pas mal fet, sinó que ho trobo molt bé que cada Partit ho faci. Jo em referia a la crítica de coses fetes d'acord amb la Comissió Mixta, que podrien tenir la contrapartida en l'altra banda i que ens vinguessin dificultats. Ara, és molt lògic que tot Partit polític, tot sector d'opinió catalana, davant d'un problema tan transcendental vulgui exposar la seva manera de veure aquesta qüestió. Mai la meua intenció ha estat limitar aquestes exposicions, que jo crec lògiques i naturals en cada un dels sectors polítics.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Hi ha un punt en el discurs del senyor Pi i Sunyer que jo suposo que no he entès prou bé. És el que fa referència a la determinació del cost de serveis, quan deia: «Això ve determinat pel Pressupost.» Jo suposo que no.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: No; el cost dels serveis.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: El cost dels serveis no pot ésser el que figuri en la consignació del Pressupost, del Pressupost darrer, perquè en aquest cas estariem perduts definitivament.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: El xifrar el cost dels serveis.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Està bé; si jo hagués anat equivocat i realment el senyor Conseller Delegat hagués fet referència al Pressupost per a determinar el cost dels serveis cedits, jo hauria de demanar al senyor Conseller Delegat que m'acceptés una interpellació.

En aquest problema, com que la meua finalitat no és anar a atribuir ni a exigir responsabilitats ni a aquest Govern ni a cap, sinó anar a buscar la major eficàcia en la defensa d'allò que ens és comú a tots i superior a tots, jo el que sentiria és que per la manera com es portessin aquestes negociacions, s'arribés a un resultat que fos ja un resultat definitiu i irreparable, contra el qual no ens serviria de vel demanar responsabilitats a ningú, perquè representaria per a la nostra terra un contratemps i un dany irremediable, i per a la autonomia un perill de fracàs. I jo acabo amb aquestes paraules. Jo no he d'insistir-hi més. Crec que el que hem dit representa l'opinió d'un gran sector de l'opinió catalana; respon avui a un sentiment d'inquietud general. Jo demano al Govern i a la Comissió del traspàs de serveis, que ho tinguin present en les negociacions que estan seguint. *(Molt bé, en els escons de Minoria de Lliga Catalana.)*

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Només per a aclarir aquest punt a què es referia el senyor Ven-

tosa, que està indicat d'una manera detallada en l'article 16 de l'Estatut, quan parla de les xifres, dels recursos que s'han de cedir a la Generalitat, en el paràgraf primer, diu: «El cost dels serveis cedits per l'Estat», i en el segon paràgraf: «Un tant per cent sobre la quantia que resulti d'aplicar la regla anterior per raó de les despeses imputables a serveis que es transfereixin i que, tenint consignació en el Pressupost de l'Estat, no produeixin pagaments a Catalunya.» Era en aquest sentit de l'article estatutari que jo em referia precisament.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Em permet el senyor Conseller Delegat? Jo em referia a què hi ha aquí dos problemes. Un que fa referència als serveis que es transfereixen a Catalunya, i un altre a aquells serveis que tinguin consignació en el Pressupost de l'Estat i no produeixin pagaments a Catalunya. Jo em referia als serveis que es transfereixen a Catalunya i que produeixin pagaments a Catalunya i fora de Catalunya, i jo dic que en aquest cas, que és el primer paràgraf, el cost dels serveis no pot venir determinat per la consignació que tingui en el Pressupost de l'Estat, perquè això no correspondria a l'equitat ni a la justícia en la distribució de les càrregues i dels ingressos entre Catalunya i les altres terres d'Espanya. Aquest és el punt que jo he volgut exposar.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Amb les meves paraules em ratificava i em ratifico completament amb el text de l'Estatut.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Ens quedem a les fosques.

L'actuació del Departament d'Agricultura i Economia

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyors Diputats: He anunciat, privadament, al senyor Conseller d'Economia i Agricultura una pregunta sobre dos aspectes de la seva activitat. D'una banda, sobre un problema al qual ja m'he referit aquí i que donà lloc a un debat, que és la protecció insuficient que tenen els productors i exportadors catalans de productes agrícoles. I en segon lloc, sobre l'actuació general del Consell, o del Ministeri d'Economia i Agricultura, en relació amb la defensa de l'economia catalana. El senyor Mies ha tingut l'amabilitat d'indicar-me que en allò que es referia sobretot a l'aspecte concret que desenrotllaré breument en la meua pregunta, li semblava més pràctic que la resposta no fos immediata, sinó que es deixés la resposta per d'aquí a uns quants dies, és a dir, per la pròxima sessió, quan ell ja hagi pogut fer unes comprovacions. Jo em limitaré, doncs, avui, de conformitat amb el criteri indicat pel senyor Conseller d'Agricultura i Economia, a formular la pregunta, declarant-me per endavant satisfet amb la resposta en el moment en què el senyor Conseller estimi que ha pogut reunir les dades.

Jo començaré per la qüestió concreta, i és la protecció als productors i exportadors de productes agrícoles. Ja en parlàrem aquí fa una setmana. El debat donà lloc a una interessant intervenció del senyor Conseller Delegat, que explicà amb gran eloqüència i claredat a la Cambra la

seva intervenció com a Director general de Comerç. Malauradament nosaltres haguèrem de resignar-nos a un estat de fet, cobert per un estat de dret, molt poc satisfactori, per quant d'una banda haguèrem d'admetre, i això és el menys important, que si la política de comerç exterior d'Espanya exigia resignar-se amb què altres països imposessin contingents a l'entrada de productes agrícoles catalans, que això estava absolutament fora de l'esfera d'actuació del Parlament de Catalunya, però haguèrem d'entrar després en un problema més concret, i era el de veure si entre tots podíem sortir de l'esfera purament paternal de protecció a aquests productors i donar als nostres organismes de Govern, en aquest cas el Consell d'Economia i Agricultura, una intervenció oficial en la distribució d'aquests permisos d'exportació en la part que correspongui a Catalunya, ja que és molt natural que fos un organisme de més amunt de Catalunya el que distribuís el total de permisos que corresponguin a Espanya.

Doncs bé, jo m'he trobat en aquests darrers dies amb què han passat per les meves mans documents que jo no he volgut retenir, i comprendrà la Cambra que jo no hagi volgut retenir-los, perquè ja en tenen prou els interessats d'ésser víctimes d'expoliacions malauradament encobertes a través d'actes oficials, que encara jo els hagués d'exposar aquí a expedients i informacions de tota classe; però jo he vist, senyor Conseller d'Economia i Agricultura, entre altres coses, he vist una carta d'un senyor — i cito casos de dintre de Catalunya i no de fora, perquè, com hem dit abans aquells sí que escapen al Parlament de Catalunya —, he vist una carta d'un senyor de Lleida, que diu a un senyor de Prat de Llobregat: «Feu-me el favor d'enviar-me uns quants camions d'escarxofes, perquè jo tinc un permís d'exportació i no sé què fer-ne.» Jo he vist ahir, he vist els documents que sortiren ahir del Prat de Llobregat o de Gavà, penso que era de Gavà, carregaments sencers de verdures amb permisos d'exportació de la «província» de Tarragona, i així successivament.

Això vol dir que si desorganitzat, molt desorganitzat, està el servei de distribució de permisos d'exportació a Espanya, aquest servei tampoc encara s'ha pogut organitzar dintre de Catalunya, on nosaltres d'una o d'altra manera hauríem d'esforçar-nos en què fossin els nostres organismes els que intervinguessin en aquesta qüestió.

Jo ja he quedat amb el senyor Conseller d'Agricultura i Economia, que em donava absolutament per satisfet si la seva resposta no venia avui, sinó en la sessió següent. I en relació a aquesta resposta concreta vull tornar a pregar al senyor Conseller d'Agricultura i Economia que estudiï a fons les qüestions i ens porti proposades ben categòriques en ordre a tot el que cregui el Govern que pot fer el Parlament i també pot fer el Govern per a coordinar els esforços cada dia més necessaris per a defensar col·lectivament la nostra economia.

Jo, amb tot l'afecte per tractar-se d'un poble germà com és el de València, he de referir-me a la campanya que ha realitzat i està realitzant en aquestes darreres setmanes el poble de València per

a defensar la seva exportació de taronja que considera amenaçada. Jo trobo molt bé aquests treballs del poble de València, i repeteixo que em mereix tot l'afecte i tot el respecte, perquè es tracta d'un poble que treballa per la defensa d'una cosa que és la base de la seva riquesa, de la seva economia. Però Catalunya té també exportacions agrícoles, que jo no compararé mai amb les de València, entre altres raons perquè les comparacions són odioses. Però sí podem dir, repetim, que Catalunya té exportacions agrícoles importantíssimes que són veritablement una de les bases de l'economia catalana; i aquestes exportacions estan tan en perill o han rebut ja cops tan forts com els que ha rebut la taronja. I així com tots podem veure que a València tot el món s'ajunta per a defensar la taronja, així com podem veure com tots els valencians s'ajunten fins el punt de què sense necessitat de cap traspàs de serveis, els Pressupostos de l'Estat es posen a la seva disposició per a una reducció de tarifes, que jo no critico, perquè seria improcedent fer-ho aquí, però que, evidentment, no s'han aplicat aquestes mesures per facilitar que molts articles catalans que no poden anar a l'estranger, puguin tenir un mercat interior més fàcil; mentre veiem com a València s'ajunten tots i obtenen els resultats positius que tots sabem en defensa de la seva economia, aquí no es fa res per a estudiar, per a coordinar els actes de Govern, per a defensar la riquesa agrícola catalana, que mereix com poques altres la protecció del Parlament i del Govern de Catalunya. Per això jo em permetria recordar-li al senyor Conseller d'Agricultura i Economia la necessitat que en la forma que estimi convenient procuri, després del traspàs de serveis quan sigui possible i prescindint-ne quan sigui convenient, procuri estudiar la manera de donar un contingut d'interès al seu Ministeri a la seva competència, sobretot en l'aspecte general de defensa de l'economia de Catalunya. Ell és Conseller d'Agricultura; això és una cosa concreta, i d'economia, això ja és de caràcter més general; però nosaltres, entre tots els representants de Catalunya, podríem fer fàcilment un anàlisi d'una exportació catalana com el suro, com les primeries i certes classes de fruita i altres productes catalans que no tenen cap classe de protecció i resten a l'atzar d'una política comercial, en la qual Catalunya intervé poc.

I consti que perquè estem en el Parlament català poso cura en no fer al·lusió a l'encert amb què ha actuat la representació catalana en el Parlament espanyol.

No tenim protecció i hem de rebre els cops de la crisi mundial i dels actes de defensa que altres vulguin donar-nos, però sense que aquí s'hagin fet no ja preparatius adients, sinó els primers estudis per a demostrar que en el Ministeri d'Economia de Catalunya hi ha quelcom més que un rètol molt pompós i un Conseller molt simpàtic. (*Rialles. Molt bé!, en els escons de Lliga Catalana.*)

El Sr. CONSELLER d'Economia i Agricultura: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller d'Economia i Agricultura.

El Sr. CONSELLER d'Economia i Agricultura: Per de prompte, he de manifestar el meu agraïment al senyor Vidal i Guardiola, perquè, a part de l'expressió de simpatia, hagi tingut l'a-

tenció d'admetre un ajornament en quant a la contestació pel que es refereix a aquestes qüestions, que com sap perfectament el senyor Vidal i Guardiola, i saben tots els senyors Diputats, nosaltres som aliens en absolut. Aquest ajornament ens és precís, indispensable, per a poder-li contestar degudament sobre el vertader estat de la qüestió. Des del moment que ell parla com ho fa, serà cert; però és necessari que jo compti amb els antecedents necessaris perquè pugui donar satisfacció en tot el possible als interessos del país i per a donar-li al senyor Vidal i Guardiola l'oportuna contestació.

Respecte a la segona part del seu prec, de major abast, haig de dir-li que ens venim preocupant molt seriosament d'aquesta qüestió a què ell es refereix. Però evidentment no hi ha una certa paritat entre la producció agrícola de València i la producció i exportació de productes agrícoles de Tarragona; i això ho comprendran tot seguit els senyors Diputats. En la producció de taronges, València tal vegada podríem dir que té no sols l'hegemonia, sinó l'exclusiva; en canvi la producció agrícola de Catalunya té una concurrència en tota la Península. De manera que, per exemple, fixant-nos completament al que ara ens atany de més aprop, que és l'exportació de la patata primerenca de la costa, ens trobem amb què les províncies del migdia d'Espanya també produeixen el mateix producte i de la mateixa qualitat, i ens trobem amb els mateixos problemes. I en quant als mercats interiors, des del moment que hi ha la concurrència nostra amb la concurrència dels productes de la resta d'Espanya, canvien les característiques del problema de la taronja.

I en les altres produccions ens trobem igual. Per exemple, tenim l'oli, producte el qual està sofrint una depressió; però en aquest cas, el nostre problema és genèric, és idèntic al de tota la Península. Tenim una producció d'oli que no es pot comparar en quantitat — en qualitat sí i avantatjosament — a la producció andalusa; però la producció andalusa és tan gran que és la que dona el to del preu en els mercats no sols a Espanya, sinó podríem dir del mercat mundial, degut a l'enorme producció d'oli per part d'Andalusia. El cert és que el preu dels nostres olis es troba arrossegat pels preus que, dels mateixos olis d'oliva s'obté a l'estranger.

La política seguida pel Govern Central respecte el particular, no podem en aquest moment ni menys en relació a una pregunta, disposar-nos a estudiar-la, ni a criticar-la, ni a censurar-la. Però podria ésser que a conseqüència d'aquesta política s'hagi arribat a la depreciació d'un article, com és l'oli, de tan interès per a Catalunya.

I així ens trobem per exemple que aviat començarà la nostra collita de fruites: una d'elles, la més important després de l'escarxofa, és, com tots sabem, el préssec. I si es pogués arribar a ordenar de manera sèria la qüestió del repartiment de contingents, crec que es podria repetir el fenomen que es va produir el primer any que es varen establir els contingents, o sigui que d'una manera ordenada la nostra fruita va ésser exportada, tramesa vers els mercats estrangers. I potser tal vegada degut als bons resultats d'aquesta

reglamentació, han sorgit després aquests egoïsmes desbordats que han pertorbat contínuament el repartiment equitatiu d'aquests contingents, perquè la transcendència que va tenir aquesta organització assenyada del repartiment de contingents que tenia assenyalada la producció i exportació de fruites, va fer que en els mercats estrangers es poguessin col·locar amb més avantatge que en anys anteriors la nostra producció, evitant-se que els mercats estrangers es trobessin en determinat moment amb una existència excessiva que es traduís en una pèrdua i en una depreciació del producte que s'enviava, cosa que es va evitar a través de la política de contingents. Sí; repeteixo que bona part del que succeeix és degut als resultats que econòmicament es poden qualificar d'excel·lents que es varen obtenir a través d'aquella operació dels contingents.

No vull entrar més en el fons de la qüestió, tota vegada que resta ajornada la meua contestació; però sí he de repetir que són per a nosaltres motiu de sèria preocupació aquests problemes; i naturalment ens satisfà molt que els senyors Diputats tinguin la disposició de portar a aquestes qüestions la seva col·laboració i els seus estudis.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Dues paraules, tan sols, perquè reservem fer altres consideracions per a quan el senyor Conseller contesti la pregunta.

Només hem de dir-li en quant al primer, o sigui, als fets concrets, que restem a les seves ordres per a ajudar-lo en les investigacions que es considerin necessàries; i en quant al problema de caràcter general, jo recullo com a català amb pena i com a polític amb satisfacció, l'afirmació molt concreta, però clara pels que l'han volgut entendre bé, de què el senyor Conseller d'Economia i Agricultura i el Govern de Catalunya consideren desencertadíssima i contrària als interessos de Catalunya la política del Govern Central en aquesta matèria.

Jo he de recollir, per exemple, l'afirmació concreta que el senyor Mies ha fet sobre l'oli. La V. S. ha parlat molt discretament de l'oli, i ha parlat d'aquest *potser* sobre les mesures de política econòmica dictades pel Govern Central en relació a l'enorme baixa d'aquest producte, i jo subscric aquestes paraules després d'esborrar un *potser* que allarga la frase, però que no aclareix el sentit, tant més quant sembla que dintre dels oliaires catalans — que és una de les branques que mereix preferentment la nostra atenció — hi ha el convenciment de què aquesta mesura de política econòmica que en els darrers temps contribueix a què baixi el preu de l'oli, pugui portar consideracions molt poc respectables de política econòmica interior d'Espanya, i, potser, m'atreviré a dir el respecte indegut, absolutament indegut, a molt poques fàbriques no pas situades en territori català que tinguin interessos amb altres grasses importades de fora amb depreciació de la balança de pagaments d'Espanya

i de Catalunya, que fan la competència a l'oli. Però això és un detall...

El Sr. RUIZ I PONSETI: Això és un disbarat com una casa. Demano per parlar.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Perfectament. El senyor Conseller d'Economia ha dit que el dimecres respondria a la part concreta i a la part general de la meua pregunta, i com que el problema és un xic important, potser valdria la pena de què, d'acord amb la Presidència i en el moment que ho estimi oportú, i el senyor Conseller d'Economia estigui a disposició de la Cambra, es pugui donar una major volada a aquests estudis, perquè aquí per damunt de tot es puguin aclarir o rectificar els disbarats, si en definitiva resultés que els que modestament creuen que es pot fer quelcom en la política econòmica per a defensar l'oli, que és un producte bàsic de l'economia catalana, estan o no en el cert.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Permeti'm una interrupció. La política de l'oli no ha estat pas una política de Govern, sinó que l'ha portat a terme una Comissió Mixta en la qual hi ha representacions de tots els elements interessats.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Ja en parlarem.

El Sr. PRESIDENT: Ha demanat la paraula el senyor Ruiz i Ponseti...

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: Crec que no és el moment d'entrar a fons en aquesta qüestió, però com que m'ha brollat de l'ànima una interrupció en el moment de parlar el senyor Vidal i Guardiola, que, potser, en la forma ha estat feta amb poca cortesia.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No l'he pres com a tal.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Molt agrait. Doncs bé, jo estimaria es convertir la pregunta en interpellació en el seu dia, per tal que tots els que hi estiguem interessats en puguem parlar.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència està a la disposició de la Cambra i tant més si aquesta pregunta ha d'ésser convertida en interpellació, perquè sigui quant abans millor, perquè després vindran Projectes de Llei. Té la paraula el senyor Mies.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura: En primer lloc he de rectificar, i, en aquest cas, està molt ben apropiada la paraula, en el sentit de què el senyor Vidal i Guardiola ha volgut deduir de les meves manifestacions conseqüències que estaven ben lluny del meu ànim. La interpretació la deixo al criteri del senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Moltes gràcies. Al criteri del senyor Vidal i dels taquígrafs.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura: En segon lloc, per a recollir les darreres manifestacions que s'han fet, i dir que estic a tothora a la disposició del senyor Vidal i Guardiola i a la de tots els senyors Diputats, no havent-hi per la meua banda cap inconvenient en què es converteixi en interpellació.

El Sr. PRESIDENT: Per part de la Presidència, menys.

**Per a dotar de telèfon i d'electricitat les paguesies.
El servei mèdic rural**

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Rossell i Vilar.

El Sr. ROSSELL I VILAR: Es per a fer dos precs al senyor Conseller d'Agricultura i Economia, referents al benestar de la pagesia catalana. Es tracta de dues qüestions que avui són indispensables: una d'elles és el telèfon i l'altra l'electricitat. Les Companyies telefòniques i d'electricitat, sembla que s'hagin conjurat per tal de fer el possible perquè en certes masies no hi hagi telèfon i perquè s'hagi de pagar l'electricitat a preus elevats, i jo pregaria al senyor Conseller d'Agricultura i Economia que fes els possibles per tal de remeiar aquestes coses. En primer lloc, el telèfon costa 750 pessetes per la instal·lació, per cada quilòmetre d'extramurs de la població, de manera que encara que hi hagi una masia que estigui situada 100 a 200 metres d'allà on passa la línia, el cost no es calcula a partir de la línia que passi més aprop, sinó que es fa des de la Central o des de la vila on la Central està instal·lada. A més es paguen 25 pessetes de quota mínima i les conferències a part, i si la masia es troba situada a poca distància de la població es considera també conferència encara que la Central estigui a prop, i això fa que el telèfon, que avui és indispensable en les cases de pagès, ja no solament com una comoditat domèstica, sinó com un instrument de treball, perquè els nostres pagesos necessiten estar en èpoques de collita en contacte amb els centres comercials per a realitzar les seves operacions, i el no poder utilitzar-lo fa que les masies que tenen un *stock* de mercaderia per a vendre es trobin en condicions d'inferioritat respecte d'altres posseïdors del telèfon o de les masies que es troben a tocar dels centres mercantils. Joestic segur que si els telèfons de la Mancomunitat haguessin subsistit, aquesta qüestió no s'hauria hagut de portar ací, perquè a hores d'ara si la Generalitat hagués tingut tota la xarxa telefònica, jo no hauria hagut de realitzar el prec que faig, puix que tota la pagesia catalana hauria estat satisfeta telefònicament. Però, com sabeu, la Mancomunitat fou expropiada de la seva xarxa de telèfons per la Dictadura. Jo ignoro en quins termes fou feta aquesta expropiació.

El Sr. VAL·LÈS I PUJALS: Expropiació.

El Sr. ROSSELL I VILAR: Potser seria qüestió de desenterrar l'expedient i veure si cabria alguna reclamació, ja sigui a l'Estat espanyol, ja a la Companyia telefònica actual, i en el cas que fos així, aleshores pregaria que el senyor Conseller d'Agricultura i Economia tingués en compte els beneficis que es poguessin obtenir d'aquesta revisió i fossin aplicats íntegrament a benefici de la pagesia catalana.

L'altra qüestió és la de l'electricitat. L'electricitat, a part de la llum i de la comoditat domèstica, es necessita com a força, i en aquest aspecte, ultra que l'electricitat s'ha de necessitar per a l'elevació d'aigües, és necessària també per a la industrialització de determinats productes. Les mantegneries importants han de menester l'electricitat i s'ha de menester sobretot per a fer anar

el molí, per a la molta de tota mena de grans en les masies que tenen bestiar. Ara bé, si es considera que la masia que es troba, per exemple, a 200 metres de la línia, si vol electricitat ha de pagar a l'avançada 1,000 pessetes, almenys, és a dir, que la Companyia no mira pas el cost de la instal·lació que va de la línia general a la masia, sinó que hi carrega d'una manera desconsiderada, imposa un cànon bastant pujat, i s'ha de tenir present que aquest cànon, sobretot en moltes comarques del migdia de Catalunya, és un cànon que resulta tres vegades carregat, perquè moltes d'aquestes masies no han de menester el motor més que quatre mesos a l'any per a l'elevació de l'aigua, i durant la resta de l'any aquest motor no funciona i, no obstant, ha de pagar el cànon com si funcionés tot l'any, com el motor d'una indústria que funciona contínuament. A més, hem de tenir present que l'electrificació de la masia catalana s'hauria de realitzar, perquè és una manera de revaloritzar la nostra agricultura portant el màxim d'indústria a cada una de les masies i, després, perquè també obeeix a una condició de caràcter general, i aquesta condició de caràcter general és que avui l'electricitat, en moltes parts de Catalunya, es fabrica amb olis pesats, i els olis pesats els hem d'importar, mentre que la força generatriu de l'electricitat la tenim a casa mateix. I hem de pensar també que és una aspiració unànime de tots els agricultors de convertir, si no tot Catalunya en regadiu, almenys la major part, i que, en el pla d'obres a realitzar, en el pla hidràulic, hi entra, ultra el regadiu, els aprofitaments de salts per a la indústria. Ara bé: el gran nombre de cavalls que poden donar aquests salts, basta i sobra per electrificar tot Catalunya. Hem de pensar, doncs, que l'electrificació és una força que ens pot resultar a baix preu, degut a la gran quantitat de salts que hi ha a Catalunya, i que els olis pesats i altres substàncies combustibles, junt amb una gran part de maquinària, hauran d'ésser gairebé sempre d'importació i, per consegüent, un dèficit en la nostra Economia. Es per això, doncs, que jo pregaria al senyor Conseller d'Agricultura i Economia que mirés de gestionar prop de les Companyies d'electricitat una reducció del preu d'instal·lació i una reducció en quant al cànon i en quant a la força, en la seguretat que aquestes Companyies mateixes hi trobaran un gran resultat econòmic, puix que l'electrificació de la masia catalana, en lloc d'ésser avui més que uns pocs casos en relació a la totalitat, es convertiria, amb tota seguretat, en una gran majoria o en la totalitat dels mateixos; perquè hem de pensar nosaltres que la masia catalana representa la unitat de producció, la unitat més alta de producció a la nostra terra, i que és convenient dotar-la de tot l'utilitatge i de totes les comoditats, tant per a evitar l'absentisme com per a donar un relleu més gran a la nostra producció. I recalco aquestes paraules meves amb el fet de què si nosaltres disposéssim d'estadístiques, si Catalunya estigués estatalment estructurada, veuríem la gran diferència de producció que hi ha entre aquelles comarques en les quals la masia catalana és la nota dominant i aquelles altres comarques en les quals la masia hi falta per complet, hi veuríem no so-

lament una més forta producció, sinó que també hi veuríem una altra cosa, i és que el cost de producció és molt més baix en les comarques que hi ha masies que no pas en les comarques en les quals la masia hi falta i l'home ha d'anar a treballar les terres sortint del poble.

Jo espero de l'activitat, de tots reconeguda, del senyor Conseller d'Agricultura i Economia, que ja no dic vulgui donar-li importància, perquè ell sap tota la importància que tenen aquestes qüestions, sinó que farà tot el que estigui al seu abast per a donar satisfacció a aquesta necessitat de la masia catalana.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Senyors Diputats: A través de la pregunta, el senyor Rossell planteja una qüestió interessantíssima: la de donar vida i activitat a la nostra masia, a la masia catalana. Efectivament, és una cèl·lula ben important de la nostra vida agrícola, que no s'escapa a cap dels senyors Diputats. Potser la producció i la transformació de productes a través de la masia, té raó el senyor Rossell de creure que, com una extensió del treball familiar, és la que més econòmicament pot produir i pot transformar una sèrie de productes. En aquest sentit, tot allò que es faci ha d'ésser poc perquè pugui, la masia catalana, anar recobrant o adquirint tot el desenrotllament i tota la importància que requereix i necessita la nostra agricultura; sobretot, la importància potser cabdal que té, és que fixa o pot fixar d'una manera gairebé definitiva el nostre pagès a la terra que treballa. En aquest sentit, tingui l'absoluta seguretat de que no solament aquestes qüestions que acaba de plantejar les prenem amb tot l'interès, sinó que hi posarem també tot l'afecte.

I entrant ja concretament a les qüestions que plantejava, jo he de dir-li que faré amb molt de gust la gestió a la qual es referia el senyor Rossell i Vilar, tant respecte a la Companyia de Telèfons, com a la Companyia d'Electricitat. Concretament, en la qüestió de telèfons, en l'aspecte general a què es referia de l'expoliació que ha dit dels telèfons de l'antiga Mancomunitat, jo no puc en aquest moment més que dir-li que està pendent de revisió el contracte celebrat amb la Telefònica i que una vegada feta aquesta revisió vingui potser aleshores una declaració de lesivitat d'aquest contracte. En el cas — que no és, si cal, ésser gaire confiat — de que no vingués aquesta declaració, jo crec que estariem en situació de poder reclamar de qui fos, però mentre no vingui aquesta declaració de lesivitat veig difícil que es pugui fer absolutament res. I fetes aquestes manifestacions, i de passada ratificant una vegada més que nosaltres, farem totes aquestes gestions que demanava el senyor Rossell, acabo dient-li de que ja li donaré compte del seu resultat.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Parlaré reglamentàriament, fent un prec per tal de posar-me dintre del Reglament. És per a fer un prec al senyor Conseller semblant al que acaba de fer el senyor Ros-

sell i Vilar. Com que realment hem sentit tots nosaltres amb gran interès i fins diré amb emoció, amb veritable emoció, les paraules del senyor Rossell i Vilar, a través de la seva veu del qual hi veiem traslluir, com sempre, la seva ànima tan fonament nacionalista, és un problema tan interessant el que ha plantejat, que m'ha mogut a demanar la paraula per a recolzar el prec que feia al senyor Conseller d'Economia, el qual sent també aquest problema de la mateixa manera que el sent el senyor Rossell. Realment tot el que sigui interessar-se per l'expansió i per la conservació i per la vivificació de la masia catalana, és d'un interès màxim. Parlava el senyor Rossell i Vilar d'aquests problemes concrets, el del telèfon i el de l'electricitat, i jo per a recolzar les seves paraules vull afegir-n'hi unes poques. Quant al telèfon, si hagués continuat aquest servei en mans de la Generalitat, segurament estarien complerts aquests desigs; és una realitat. Saben els senyors Diputats que la Mancomunitat tenia aquest servei com un servei públic i no com un negoci; el realitzava no com el realitza una companyia que vol fer progressos, sinó que anava a prestar servei a les poblacions que n'estaven mancades. Nosaltres, en aquell temps, partíem de la base que tot el que pogués ésser benefici en les grans capitals, s'havia d'esmerçar a portar el telèfon a les petites poblacions, allà on mai no podria constituir un negoci per a una companyia que en l'explotació del servei hi cerca un benefici. És una vergonya que no s'hagi arribat al que deia el senyor Rossell i Vilar. Encara n'estem lluny, perquè per a arribar al telèfon a les masies ha d'haver arribat abans a tots els pobles, i no és pas així. A Catalunya hi ha avui més de dos-cents pobles, que són el 25 per 100 dels Municipis catalans, que no coneixen encara el telèfon, que avui és un servei elemental a totes les parts del món. De manera que mentre no poguem aconseguir que arribi a tots els pobles, és difícil que arribi a les masies.

El mateix passa amb l'electricitat. Són tan interessants les suggerències que ha fet el senyor Rossell, que només vull recordar a la Cambra el que saben també millor que jo tots els senyors Diputats, que és una acció del Govern francès de fa molts anys el que en diuen l'electrificació del camp. Cada any, el Govern francès publica una nota, on amb orgull fa notar els avenços que s'han fet aquell any, perquè el programa és que no hi hagi un pam de territori que no estigui electrificat, i en el report de l'any passat ja s'hauria aconseguit aquest objectiu. De manera que tot el que es faci sota aquest punt de vista és molt interessant.

I també em ve, per associació d'idees i perquè m'hi fa pensar la presència del senyor Conseller de Sanitat, una altra cosa interessantíssima relacionada amb la masia: el servei mèdic. Els que coneixem la vida rural de Catalunya i estem amb contacte amb els nuclis de població que viuen disseminats en caserius i masies, sabem les dificultats cada dia més grosses amb les quals lluiten a fi que el servei mèdic arribi allí. Les condicions de la vida moderna han fet que el metge que viu en pobles petits s'hagi — no trobaria ben bé la paraula, potser és un xic vulgar —, s'ha-

gi fet més senyor. Ha desaparegut el metge d'anys enrera que amb la sema mula anava per les cases de pagès i cobrava 2 pessetes per la visita. Avui, com em senyala el senyor Armendares, van amb automòbil i cobren 10 o 15 duros per cada visita (*Rialles*) que han de fer a cada casa de pagès, i això planteja el cas tràgic de la impossibilitat que pugui arribar el metge a les cases de pagès. Em deien dies enrera en una masia d'una contrada del Pireneu que allí el metge gairebé només hi arriba per a signar la papereta de defunció. No hi podia arribar abans pels preus que cobrava degut a les circumstàncies de la vida moderna. És un problema seriós que em permeto suggerir al senyor Conseller de Sanitat, que sé que es preocupa tan d'aquestes coses, per si algun dia l'acció de la Generalitat pot arribar a solucionar aquest problema mitjançant una forma que no deixi apartades del servei mèdic les masies i caserius de Catalunya.

Repetixo que tot el que sigui per a vivificar la masia nostra, és de gran interès, però hauríem de pensar que mentre plantegem problemes interessantíssims per a donar vida a la nostra masia, per altra part no aprovem lleis que vinguin a destruir la nostra masia, perquè per exemple no més lluny que ahir em trobava en una de les contrades agrícoles de la nostra terra i parlant del Projecte de Llei — i no és anticipar idees que vindran quan es discuteixi — del Projecte de Llei de contractes de conreu que es va llegir l'altre dia, em deia un individu: Però jo tinc una masia i unes gledes de terra i després unes grans extensions de boscos, ¿què succeirà amb aquest problema dels conreus, se'm quedaran la casa i els conreus i em deixaran els boscos, en els quals el dret d'expropiació per aquesta llei no hi arriba? Jo voldria que per una part no volguéssim enfortir la masia i per altra part no la destruïssim i la féssim desaparèixer i ens anéssim als nimifundis de Galícia que crec que han estat, i coincidim amb el senyor Rossell i Vilar, la desgràcia d'aquella terra.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller d'Economia i Agricultura.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: L'oportunitat del moment fa que ara no reculli de les manifestacions del senyor Vallès i Pujals més que la seva coincidència referent als punts de vista que ja havia exposat el senyor Rossell i Vilar. L'última part deixem-la per més endavant. Hi ha moltes maneres de mirar-se el problema, sobretot aquest problema. Potser tal vegada, fent també un incís, totes aquestes temences del senyor Vallès i Pujals potser en definitiva s'han de traduir en la pràctica amb una major vigorització d'aquesta vida de la masia, al revés del que pensa el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Tant de bo.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: És possible. Respecte als altres problemes, per no repetir el que ja he dit contestant al senyor Rossell i Vilar, jo puc anticipar que tant una qüestió com l'altra, que a part d'aquesta gestió que es pot fer prop les grans companyies, de les grans companyies que de fet tenen el monopoli d'aquests serveis, és

possible una gestió de cooperació per part de la Generalitat. En aquest sentit, jo estudiaré amb tot afecte i amor aquestes qüestions per, en tot cas, portar al seu dia a la sanció del Parlament el que es pugui fer respecte d'aquests dos serveis, tant per portar l'electricitat i el telèfon a l'últim recó de Catalunya, i a veure si vertaderament a interès de tots és possible continuar la tradició que havia iniciat la Mancomunitat i que efectivament tinc el convenciment que si hagués continuat persistint la representació de Catalunya, l'antiga Mancomunitat llavors, i avui la Generalitat, que efectivament, que el telèfon arribaria arreu de Catalunya. En aquest sentit, és problema a estudiar i veurem si és possible que amb la nostra cooperació pugui tenir una efectivitat pràctica allò que era, no ja una aspiració, sinó gairebé una realitat.

El Sr. ROSSELL I VILAR: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Ha demanat la paraula el senyor Conseller de Sanitat. Vol parlar ara o després del senyor Rossell i Vilar?

El Sr. CONSELLER de Sanitat: Que parli primer el senyor Rossell i Vilar.

El Sr. ROSSELL I VILAR: Solament per a contestar amb agraïment les manifestacions que ha fet el senyor Conseller d'Agricultura i Economia, i també per a agrair les paraules laudatòries del senyor Vallès i Pujals. Jo també crec que, d'haver continuat la Mancomunitat, el problema telefònic estaria resolt a Catalunya, com tantes altres coses. Però jo no he volgut en aquest modest prec fer referència per a res a la llei que dintre pocs dies haurà de començar a discutir el Parlament. Però com que el senyor Vallès i Pujals hi ha fet referència, jo només em permetré dir dues paraules. Sento en aquest cas que siguin completament contràries a l'opinió de la V. S. La V. S. manifestava que la Llei de contractes de conreu que aviat es discutirà, és una Llei que a la V. S. i, per les referències que tenia, a les seves amistats, els espanta de què mati la masia catalana. Jo només he de dir una sola cosa: jo veig en aquesta Llei la naixença i la multiplicació de moltes masies catalanes.

El Sr. CONSELLER de Sanitat: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Sanitat.

El Sr. CONSELLER de Sanitat: Era per a contestar al senyor Vallès i Pujals en l'aspecte que ell ha donat a l'ampliació del prec del senyor Rossell i Vilar sobre el redreçament de la nostra masia. Ell ha parlat de la qüestió sanitària, i, efectivament, planteja un problema d'una importància que no se'n escapa el que això representa per a les nostres masies, per al nostre poble. Nosaltres, avui, dins de la miseducació de les possibilitats que tenim, perquè ningú ignora que no se'n ha traspassat aquest servei encara, ja li hem donat aquesta importància, hem fet uns projectes i ja estan aquests projectes en vies de realització per a poder portar a la masia, per a poder portar als pobles més amagats de Catalunya, aquells serveis d'especialitat, aquells projectes que no fa molts dies, des de les pàgines mai prou ponderades de *La Publicitat*, han merescut una pila de crítiques i d'estudis. (*Rialles*.)

Però en aquest punt he de dir al senyor Vallès

i Pujals que ha estat una preocupació nostra, que no solament s'ha de portar la sanitat a la gran ciutat, sinó que hem de portar-la a la vila petita i també a la masia perduda dintre d'un plec de muntanyes. Té un altre aspecte el seu prec, parlant d'una part que podríem dir-ne econòmica, sobre la possibilitat de què el metge de qualsevol poble pugui arribar amb els seus serveis a qualsevol masia, i jo diré al senyor Vallès i Pujals, que tal volta el cas que ell planteja, que jo no he de dubtar que és cert, constitueix, no una regla general, sortosament per a Catalunya, sinó un cas excepcional. El metge dels nostres mitjans rurals viu a mercès d'iguales o de conductes, de manera que jo no nego el cas de què, tractant-se d'una masia allunyada del poble molts de quilòmetres — que és un cas especial, perquè, sortosament, a casa nostra les masies no estan generalment tan allunyades del poble — pugui succeir, però, com deia, la regla general és la iguala. Això no vol dir, insisteixo, que en un cas excepcionalíssim d'una masia a molts quilòmetres del poble, el metge vulgui unes condicions determinades. Aquest és un problema a resoldre i que el dia de demà s'estudiarà amb un bon esperit de justícia, problema que jo sé perfectament que el Sindicat de Metges de Catalunya ja se n'ha preocupat, i en el qual nosaltres procurarem que no resti ni una sola masia a Catalunya, en la qual es deixi de rebre l'acció beneficosa de la sanitat, com per altra part han recabat altres companys que arribés el telèfon i que arribessin tots els mitjans de progrés. I jo, des del punt de mira de la sanitat, procuraré que arribi la meua part en aquell redreçament de tot Catalunya.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Moltes gràcies als senyors Consellers d'Economia i de Sanitat per les paraules que han tingut recollint el meu prec.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre l'Estatut Interior de Catalunya

El Sr. PRESIDENT: Estàvem discutint l'article 68 del títol V que fa referència a la funció judicial. Té la paraula la Comissió per a referir-se a la nova redacció d'aquest article.

El Sr. TAULER: Senyors Diputats: En acabar la sessió d'ahir, el senyor Ventosa i Calvell, recolzant el vot particular a aquest article 68, que demana la supressió de l'article, feia diferents consideracions, venint a impugnar l'article de la Comissió, i arribava, si no recordo malament, a insinuar que la majoria de la Comissió es fixés en el contingut d'aquest article i en les observacions que ell havia fet, i veïés si creia convenient modificar-lo o retirar-lo. La majoria de la Comissió en el dia d'avui ve a mantenir aquest article en quant el principi que sustenta i en quant també al seu redactat; i tota vegada que el senyor Ventosa i Calvell, en el dia d'ahir, ja va fer observacions que venien a impugnar, a combatre aquest article, em permetrà que, ja de moment, m'avenci a fonamentar els motius de la Comissió per a mantenir l'esperit, el principi i el redactat. En aquest article la majoria de la

Comissió no fa més que ratificar el Projecte tal com venia per part dels seus autors, ve a consignar-hi aquell principi que figura en moltes Constitucions i figura calcat en la Constitució de la República de què tot aquell que en el punt de vista civil, per culpa o per negligència, causa un mal o un dany, té l'obligació de reparar-lo i que aquell que, sota el punt de vista penal, o sigui per una acció, per una intenció maliciosa, causa també un perjudici, aquest ve obligat per la llei a respondre d'aquell mal que constitueix un delict, més la responsabilitat civil, o siguin, els perjudicis. Aquest principi és el que va en aquest article aplicat als funcionaris judicials. Deia el senyor Ventosa i Calvell en el dia d'ahir que ell no sabia veure el què, tota vegada que els funcionaris judicials vénen ja imposats per l'Estatut Exterior, en el sentit de què la Generalitat no els ha d'anomenar lliurement, sinó que ve forçosament obligada a seguir un escalafó dintre del qual ha d'escollir, d'acord amb els seus medis o conveniències, que no trobava ell el per què s'havia de sostenir aquest article. Doncs bé, la majoria de la Comissió creu que, dintre de les mateixes facultats de la Generalitat, hi han funcionaris judicials que permeten el mantenir aquest article i mantenir el redactat, en el sentit de què la Generalitat té funcionaris de lliure elecció, funcionaris judicials. Aquests funcionaris de lliure elecció de la Generalitat, amb els quals no té res que veure l'escalafó dels funcionaris judicials de l'Estat, són els que li atorga el mateix article 11, quan diu que els funcionaris de la Justícia municipal seran designats per la Generalitat, segons el règim que estableixi la Generalitat. Seran, si es vol, funcionaris judicials modestos, molt petits, potser els danys que podria ocasionar un jutjat municipal no tinguin la quantia que sembli al principi que conté l'article, però de totes maneres és perquè vegi el senyor Ventosa i Calvell i els seus amics que la majoria de la Comissió té un fonament per a sostenir el redactat d'aquest article. Si el dia de demà, en l'aplicació d'aquest article, perquè un jutge municipal podria, per exemple, exercir funcions de primera instància, dintre de les funcions de primera instància delegades, dictés una sentència que ocasionés un dany o un perjudici, s'hauria d'anar a averiguar si aleshores és competència o depèn de l'Estat o depèn de la Generalitat, i això no obsta perquè nosaltres mantinguem l'article, perquè fóra una qüestió a deliberar, a dilucidar entre la Generalitat i l'Estat. És per aquests senzills motius que la Comissió manté el principi, manté el redactat, i, per tant, manté l'article.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Ventosa i Calvell té la paraula.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Breus paraules, perquè no he de reproduir la discussió que vàrem sostenir ahir a darrera hora. La Comissió, la majoria de la Comissió ha cregut que havia de mantenir l'article en la seva integritat. El senyor Tauler, com a fonament d'aquesta decisió, allegava que, com a funcionaris judicials de lliure nomenament de la Generalitat, hi havien

els Jutges municipals. Jo crec sincerament, en fi — sense que vulgui sobrepassar el meu criteri al de la majoria de la Comissió — que aquesta facultat de lliure elecció de Jutges municipals no justifica un precepte constitucional.

El Sr. CASANOVES: I el Tribunal de Casació?

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Sí, però és el que deia ahir, que en quant als errors eren ells els qui els determinaven.

El Sr. CASANOVES: La responsabilitat individual dels Magistrats, el ple del Tribunal pot determinar-la.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Perfectament, senyor Casanoves. ¿Sap quin és el resultat d'aquest article? Que en cas d'errors judicials o equivocacions en què s'hagin comès uns perjudicis, en lloc de reclamar a l'Estat es reclamarà a la Generalitat. Crec que farem un mal negoci amb això. Crec que, a més, es presta a una pila, inclús, de colissions que poden produir-se i que poden determinar per a la Generalitat un perjudici efectiu. Però, en fi, vosaltres creieu que és millor mantenir-ho? Molt bé! Nosaltres votarem en contra i així salvarem la nostra responsabilitat.

El Sr. PRESIDENT: És rebutja el vot particular? Resta rebutjat amb els vots a favor de la Minoria de Lliga Catalana. S'aprova l'article? Resta aprovat.

(Es llegit i aprovat, a continuació, l'article 69.)

El Sr. PRESIDENT: Resta aprovat el títol V. Va quedar pendent de discussió el títol que fa referència al Règim Local, el primer article del qual és el 57. Comença la discussió de la totalitat d'aquest títol.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Sobre la totalitat del títol IV. Senyors Diputats: Després del títol III, que conté tres capítols en els quals es tracta del Parlament, del President de la Generalitat i del Consell Executiu, i es tracten aquestes matèries amb una gran extensió, ve aquest títol IV que ara entrem a discutir, en el qual es parla del Règim local, contrastant ja a primer cop d'ull la gran extensió que tenia el títol III amb la brevetat amb què està tractada la matèria en aquest títol IV. Això té una explicació. Realment en el títol III es tracta del que constitueix, per a dir-ho així, la substància pròpia del nostre Estatut, d'aquest Estatut que estem elaborant, i per tant, en aquelles matèries que són, com he dit abans, el Parlament, el President de la Generalitat i el Consell Executiu, el que nosaltres consignéssim en aquest Estatut, era una reglamentació completa d'aquesta matèria. En canvi aquí on estem ara, en tractar de l'Administració, o millor dit, del Règim local, es contenen solament en l'Estatut breus indicacions, gairebé no es fa més que un enunciat de principis que hauran de tenir després un desenrotllament en lleis successives que s'aniran plantejant i aprovant. Per això, aquest títol només té cinc articles, que més que tractar anuncien matèries tan interessants cada una d'elles com són l'autonomia municipal, la divisió territorial, el siste-

ma electoral, hi ha l'anunci d'una Llei municipal, i es tracta fins dels mitjans econòmics que han de tenir els Ajuntaments. Tot això només en cinc articles. Per tant, aquesta matèria tan breument, tan lacònicament exposada, no es presta a grans debats; han de fer-se, doncs, solament unes consideracions generals que jo em permetré fer ara a la Cambra sens perjudici que cada una d'aquestes observacions siguin desenrotllades més convenientment quan tractem de cada una d'aquestes matèries a propòsit de les lleis especials que s'hauran d'anar dictant després de l'Estatut.

La primera matèria de què es tracta en aquest títol és la de l'autonomia municipal. L'article 1.º que s'ha volgut consignar en aquest títol diu purament i simple, en quatre paraules: «Els Municipis seran autònoms». S'ha volgut inscriure a l'entrada d'aquest títol aquest principi de l'autonomia municipal, i aquestes paraules d'aquest article ressonen realment com una mena d'eco que es va repetint un dia i altre, i d'un lloc a un altre; és una repetició d'un eco que ve fent-se a Espanya des de l'any de la revolució del setembre, des de l'any 69 en el qual va haver-hi, com saben tots els senyors Diputats, aquell canvi complet en la manera d'entendre el Municipi, que des d'aquell moment es comença a parlar de l'autonomia dels Ajuntaments, dels Municipis, i es comencen a presentar Projectes i més Projectes de reforma de la legislació local, del règim local, signant sempre en tots ells que els Ajuntaments havien d'ésser autònoms. Això avui ha portat aquesta repetició d'aquest concepte, com abans deia, a manera d'un eco, i així en fer-se la Constitució actualment en vigor de la República, es consignà també el precepte que diu: «Els Ajuntaments seran autònoms», i en venir l'Estatut de l'autonomia de Catalunya, es torna a repetir aquest concepte: «Els Ajuntaments seran autònoms», i encara s'hi ha afegit un qualificatiu a aquesta autonomia, i es diu: «Els Ajuntaments tindran plena autonomia»; encara es recolza més i encara se'ns posa a nosaltres una obligació, que és la de què l'autonomia que concedim als Ajuntaments catalans, no sigui menor que aquella que doni l'Estat als seus Municipis. I aquesta frase també ha cregut convenient la Comissió, el Govern abans i ara la Comissió, repetir-la en aquest Estatut Interior que ara estem discutint, i continuarà encara reptint-se aquesta frase, perquè en el Projecte de Llei, en l'avantprojecte elaborat per la Comissió Jurídica Assessora que actualment té en estudi el Govern, però que coneixem perquè se'ns donà en un volum que se'ns va repartir l'altre dia, el primer article d'aquella Llei torna a dir-ho De manera que l'autonomia municipal és un principi al qual no pot mancar-se, és un principi que realment ha de complir-se, és tan evident, està tant signat en tota classe de lleis i disposicions, que sembla ja gairebé un tòpic l'anar usant aquesta paraula. No hi ha realment, crec, ningú que s'atreveixi avui a negar aquest principi; no crec que hi hagués ningú avui que s'atrevís a aixecar-se, ni aquí ni enlloc, a negar aquest principi de l'autonomia municipal; crec molt difícil que hi hagués algú que en el terreny de la teoria — perquè parlo ara del terreny de la teoria, d'allò que

està escrit als llibres — s'atrevis a sostenir un punt de mira, una posició com la que sostingueren, per exemple, en les Corts de Càdiz, Argüelles o el Comte de Toreno, negant l'autonomia dels Municipis i dient que els Municipis no representava cap ressò de la vida pública i que no eren més que agents del Poder central.

El Sr. CASANOVES: És que ha variat el concepte de l'autonomia.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Però si ningú s'atreveix a sostenir això en teoria, realment en la pràctica l'autonomia municipal nosaltres no la veiem enlloc. S'ha cregut que consignat aquest principi de l'autonomia municipal en les lleis, i anant repetint-lo en els Projectes i en la Constitució, i en l'Estatut, i en altre Estatut, i en altres lleis, ja els Municipis serien autònoms i lliures. Ha succeït amb això quelcom semblant a allò que passava a aquells polítics espanyols de darrers del segle XIX, que creien que feien regionalisme presentant Projectes en els quals a les províncies espanyoles se'ls hi donava el nom de regions, i altres es creien que feien federalisme, donant a les províncies actuals el nom d'Estats, i sense variar-les per res en llur concepció ni en llurs funcions, solament canviant-los el nom, uns es deien regionalistes i altres federalistes.

Sembla també que titulant-nos partidaris de l'autonomia municipal, aquesta hagi d'existir, i realment nosaltres en la pràctica no la trobem. És molt difícil, per altra part, concebre l'existència d'una vertadera autonomia municipal en uns temps com els presents que són d'una perfecta i completa exacerbació del sentiment estatista. Hi han dues maneres de concebre el Municipi. Saben de sobres tots els senyors Diputats, però és necessari que fem avui referència a això, per l'argumentació que estic fent, que hi ha els que consideren el Municipi com a una personalitat natural, com a un organisme amb vida pròpia, com la cèl·lula de la vida política del país, i hi ha els que conceben el Municipi en aquella forma a què abans em referia, els que el conceben a l'igual que el Comte de Toreno a les Corts de Càdiz, com a un simple organisme de l'Administració, com un grau d'aquella jerarquia administrativa que aranca del Ministeri de la Governació i que arriba fins al darrer poblet.

Aquest segon concepte és el que ha dominat en la política espanyola durant el passat segle i fins en l'actual. I encara s'hauria anat parlant d'autonomia i encara per les lleis s'hauria anat repetint que els Ajuntaments eren autònoms. Realment, als Ajuntaments no se'ls hauria considerat més que com una xarxa, com un instrument del centralisme, com un feude del caciquisme; i els Ajuntaments, els Ministres de la Governació els han volgut considerar sempre com una cosa que tinguessin en les seves mans tancades per a utilitzar-los per les finalitats polítiques i electorals.

Altres països han tingut dels Municipis aquell primer concepte que abans em referia, el concepte de què el Municipi és una entitat amb vida pròpia, el concepte de què és una vertadera entitat natural, el primer òrgan de la vida política del país. L'exemple d'aquests Municipis, ho saben tots els senyors Diputats i jo no faig més que repetir coses ben sa-

budes, és el cas dels Municipis d'Anglaterra, en els quals, per cert, no es parla de l'autonomia, perquè l'autonomia existeix allí i a allí on existeix l'autonomia no s'ha de consignar en lleis ni ha de parlar-se tan d'ella, a diferència del que ocorre aquí on es parla continuament d'autonomia i no es té...

El Sr. CONSELLER DELEGAT: La tindrem, la tindrem!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Amb això de l'autonomia passa en el nostre país quelcom semblant del que passa a França. De França es diu que és el país on més s'ha parlat de les llibertats, i es dona el cas de què és el país en el qual hom té menys llibertat. Sí; els que més parlen d'autonomia municipal són els països on n'hi ha menys.

Crec que no és aquest el moment oportú per a demostrar que aquí no tenim autonomia municipal. Si l'ocasió fos oportuna jo podria parlar moltes hores respecte aquest tema. Però prescindint del que sigui anterior al moment actual, tan sols vull que es fixin els senyors Diputats en uns fets que esmento. Per exemple, en el nostre país hi ha el problema de l'ensenyament; nosaltres estem convençuts de què l'ensenyament primari és funció essencial i pròpia de l'Ajuntament; i, no obstant, per una exacerbació del sentiment estatista, s'ha tret als Ajuntaments el que fa referència a l'ensenyament. I la mateixa Constitució de l'Estat, després de consignar aquest principi de la plena autonomia dels Municipis, ens trobem nosaltres que al cap d'uns articles hi ha un precepte que diu que en establir el laïcisme de l'Estat, els Municipis estan impossibilitats i tenen prohibit subvencionar cultes o religions. De manera que ens trobem encara en què l'Estat torna a actuar, continua actuant en la vida dels Municipis, quan dintre del principi de la vida municipal, l'Estat hauria d'aturar-se a la porta dels Municipis si evidentment aquests són autònoms.

I si ens hem de referir a la Generalitat, també vull fer constar — i això amb més valor encara, per a tots nosaltres, com a catalans i catalanistes — que realment el concepte que es té en el Govern de la Generalitat des de que està constituït, no és certament favorable a l'autonomia municipal. No volem tornar a repetir el que ja vàrem dir nosaltres en relació a aquesta Llei de què avui hem tornat a parlar, de la Llei de substitució dels Regidors designats en virtut de l'article 20, per la qual es ve a imposar als Ajuntaments, Alcaldes de nomenament governatiu, cosa aquesta la més contrària que hi pugui haver en l'autonomia municipal.

Vull recordar ara, vull recollir en aquesta ocasió, unes paraules que dies enrera es varen pronunciar en aquest saló, per cert en una sessió a la qual nosaltres no vàrem assistir, la sessió que el Parlament va celebrar el dia del dijous sant. Aquestes paraules que nosaltres no les vàrem sentir, les hem llegit al DIARI DE SESSIONS, i les va pronunciar el senyor Simó i Bofarull, en la seva qualitat de President de la Comissió de Governació. Deia en aquella sessió el senyor Simó i Bofarull, que després d'aquesta esporgada dels Ajuntaments, que s'ha fet en virtut de la Llei que fa referència a l'article 29, encara caldria anar a intervenir a altres Ajuntaments per a subjectar-los a tutela, per obligar-los a sirgar en una forma vertaderament republicana... *(El senyor Simó i Bofarull fa una interrupció que no*

arriba clarament als taquígrafs.) El concepte era aquest, encara que com que no tinc a les mans el DIARI DE SESSIONS no puc precisar les paraules; però si no recordo malament, el que vaig llegir deia que el Parlament devia sotmetre a tutela a certs Ajuntaments per la situació d'anarquia en què es trobaven les forces polítiques.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: No creia que ho hagués dit tan bé; hi estic d'acord. (*Rialles.*)

El Sr. VALLÈS I PUJALS: I encara vull esmentar unes altres paraules que ens dolen més que aquestes, perquè vénen de persones que tenen més responsabilitat; són aquestes unes paraules que va pronunciar el senyor Conseller de Governació, quan dies enrera, i contestant a una pregunta — no recordo si del senyor Comorera o del senyor Fronjosa — parlant d'un Alcalde d'una determinada població de Catalunya, al qual es va denunciar pel crim enorme de què en la seva fàbrica particular s'havia treballat el dia de la festa de la República, deia el senyor Conseller de Governació que sentia molt no tenir facultats per aplicar la Llei de Defensa de la República, concepte que ha tornat a repetir el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Això no és exacte.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Aquests fets ens dolen d'una manera extraordinària.

El Sr. CASANOVES: Era com a industrial o com a patró, no com a Alcalde.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Se'l denunciava com a Alcalde. I ens dol que quan es fa una denúncia en aquests termes com a Alcalde d'un poble de Catalunya, el senyor Conseller de Governació no sabés contestar en la forma; realment, jo vull que no s'interpreti això en to de censura, però sí de disgust en què vàrem veure que no sabés contestar el senyor Conseller de Governació en la forma que va contestar el senyor Conseller de Cultura quan també en aquest Parlament es va parlar d'un funcionari de la Generalitat, cas en el qual el Conseller de Cultura va sortir molt encertadament pels furs del professorat de la Universitat Industrial de la Generalitat i va desmentir aquelles afirmacions que es feien respecte a ell.

Aquestes dues actituds contrasten, i la del Conseller de Cultura és la que deu adoptar sempre un Conseller responsable: El Conseller de Governació deia...

El Sr. CONSELLER de Cultura: No recorda bé la V. S. El Conseller deia que seria millor que no s'hagués d'aplicar la Llei de Defensa de la República.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Sento molt no tenir el DIARI DE SESSIONS a les mans; però de totes maneres, és lamentable que el Conseller de Governació, des del banc roig, no defensés l'Alcalde que per aquest motiu era objecte d'una denúncia; perquè creiem que el seu punt de vista havia d'ésser, en aquest cas, el de defensar l'Alcalde i no de fer-se'n tan obertament ressò d'una denúncia fàcil que feia un Diputat de l'oposició. Sí; el Conseller de Governació deuria ésser el defensor de l'autonomia municipal i dels Alcaldes...

El Sr. CASANOVES: Però no de les alcaldades.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Va dir que

havia prohibit donar un míting i resulta que no era exacte, senyor Casanoves.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Sigui com sigui, jo esmento aquests fets per a demostrar que el concepte que es té des del Govern de la Generalitat de l'autonomia municipal, és, a la meua manera de veure, un concepte que destrueix de fet aquella autonomia que en el terreny dels principis volem.

Fem aquestes manifestacions perquè es vegi quin és el concepte que el Govern de l'Estat i el Consell de la Generalitat tenen de l'autonomia municipal que es destrueix a cada moment. I també ens creiem en el cas de dir que el concepte que els mateixos Ajuntaments tenen de si mateixos, no és molt a propòsit perquè sels concedeixi l'autonomia. Realment, ens trobem en què són pocs els Municipis que tenen el degut concepte del que significa, del que representa l'autonomia, de la dignitat amb què s'han de produir i de la dignitat amb què l'han d'exercir. Parlava el senyor Casanoves, fa poc, de les alcaldades; i realment hi ha el perill de les alcaldades. Sí; hi ha alguns Alcaldes pels nostres pobles que creuen que pel fet d'ésser Alcaldes poden fer el que els doni la gana, poden fer el que els vingui bé i poden restar convertits en un agent polític facultat per a perseguir els elements del Partit contrari, perquè se senten recolzats per les autoritats superiors que són del seu Partit. De casos d'aquests, nosaltres en podríem esmentar molts; però ens limitarem a parlar-ne breument d'un cas que s'ha registrat aquests dies en una petita població de les comarques gironines.

És aquest un cas realment extraordinari, en relació al qual jo no sé quina sanció se li hauria d'aplicar a aquell Alcalde. És el cas següent: En un repartiment, en l'aplicació d'unes quotes a un determinat veí, enemic polític de l'Alcalde, se li assigna una quota exorbitant. El veí, que es creu perjudicat, presenta recurs davant del Tribunal Econòmic-Administratiu, i aquest Tribunal emet veredictes rebaixant en tres quartes parts aquella quota, adreçant la corresponent comunicació del veredictes a l'Alcalde, la qual cosa no és obstacle perquè l'Alcalde, per la via d'apremi, vulgui fer efectiva la quota primitiva, sense la rebaixa. Acut aquell veí al Tribunal Econòmic-Administratiu, i aquest ho torna a comunicar a l'Alcalde, es passa a la via d'apremi i s'arriba a la venda dels béns de l'embargat. Mentre hi hagi Alcaldes que tinguin al nostre poble aquest concepte de llur autoritat, no estem pas bé per a arribar a la veritable autonomia municipal que tots desitjariem que existís.

I és que l'Ajuntament actual no és quelcom semblant al que eren els Municipis de què parlem moltes vegades, amb un xic de romanticisme, en parlar dels Municipis mitjvals, els Municipis de les glorioses tradicions i de les llibertats de la nostra terra. D'aquells Municipis no n'ha quedat res, i els actuals Ajuntaments són una cosa completament nova i desvinculada d'aquells Municipis mitjvals. Són una cosa que va començar a mitjans del segle passat, i que no tenen més que el concepte a què em referia de què són uns òrgans de l'administració, una roda de l'engranatge burocràtic, i mentre tinguin els Municipis aquest concepte, serà difícil fer-los el suport d'una veritable autonomia.

¿Què precisaria, doncs, perquè aquest con-

cepte de l'autonomia municipal en lloc d'ésser una cosa teòrica, en lloc d'ésser un tòpic que repetim les lleis, però que en la realitat no existeix, existís i fos una cosa viva? Precisarí, en primer lloc, una cosa difícil d'aconseguir, precisaria un canvi transcendent dels costums.

En tant tinguin aquests Ajuntaments aquest concepte de si mateixos, que es reflexa en una de les conclusions de la darrera Assemblea municipalista — i sento que no estigui aquí el nostre bon amic senyor Arnau — serà realment difícil donar-los una autonomia plena i completa.

I és que no tenen un concepte exacte del que han d'ésser, i, per tant, caldria que, tenint ells el just concepte de si mateixos canviéssim nosaltres també el concepte que tenim dels Municipis. Hauríeu de separar la funció política que s'exercita des del Ministeri de la Governació i des de la Conselleria de Governació d'aquí, però les tendències per ara no són aquestes, perquè el senyor Conseller de Governació, el senyor Selves, té ben agafades les regnes d'aquests Ajuntaments, i realment és un bon successor als Ministres de la Governació espanyols del segle XIX.

El Sr. CANTURRI: Això no és cert.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Això és cert.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: L'altre dia ja va dir el senyor Vidal i Guardiola que tenia un munt de paperetes per a portar ací.

El Sr. CANTURRI: Jo no puc posar de manifest un cas contrari, relatiu a l'aplicació de la Llei municipal a un Ajuntament, i el senyor Selves em va pregar que per a procedir era precis que el fet restés ben comprovat.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Serà únic cas; però deixant de banda aquest aspecte anirem a un altre punt de mira. Deia que perquè hi ha gués autonomia municipal precisava que es produís un canvi en els nostres costums polítics, que és difícil d'assolir, però també precisa una altra cosa que, al meu entendre, té molta importància i és que el Municipi es trobés enrobustit i emparat per contrafurs. Mentre hi hagi el Municipi sol, davant de l'Estat — i en parlar de l'Estat, aquí em refereixo a la Generalitat —, mentre hi hagi un Municipi sol, desemparat davant l'Estat, veurà sempre en perill la seva autonomia i passarà llavors el que passa ara, que el Municipi gran trobarà via oberta per a aconseguir les seves satisfaccions, per exemple, el cas de l'Ajuntament de Barcelona, que va necessitar autoritzacions especials per a saltar per damunt de la llei, i ha trobat el Govern i el Parlament propicis per a això.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: I l'Ajuntament de Vilanova igual.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: L'Ajuntament de Vilanova també és un Ajuntament fort, però tractant-se d'Ajuntaments petits, de mil veïns i de cinc-cents veïns, estan desemparats.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Estan emparats igualment.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Es com deia un autor que tractava d'aquestes matèries, l'Ajuntament petit, la representació de milers de nanos davant d'un gegant, i el gegant sempre

farà la d'ell, i quan aquells no segueixin, els veurà.

El Sr. CASANOVES: En aquests pobles fa la llei el rector.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: No; perquè ara el rector ha estat substituït pel mestre.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Una aclaració: tots els Municipis de Catalunya, des del més gran al més petit tenen el mateix respecte i la mateixa consideració del Govern de la Generalitat.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Jo agraeixo aquesta manifestació del senyor Conseller de Finances, però els fets no ho demostren. Abans d'ahir parlava de l'Ajuntament de Vilabertran, que fa dos anys que no pot cobrar el seu repartiment, i que si bé és veritat depenia de Madrid, fa temps que l'assumpte depèn de nosaltres, des del mes de gener, i no ha aconseguit encara satisfacció. I quan jo apremiava el senyor Conseller de Governació per a resoldre aquest cas, ell em va dir que tenia la raó i que el resoldria seguidament, i quan amb posterioritat vaig preguntar-li si l'havia resolt, em va dir que l'assumpte no era seu, sinó que pertanyia a la Conselleria de Finances, i això, senyors, és un subterfugi.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: És el compliment de la Llei.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Dic això per a repetir que hi ha una diferència de tracte entre l'Ajuntament de Barcelona i els Ajuntaments d'aquests poblets.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Varen presentar-se simultàniament vint-i-set expedients a la Conselleria d'Hisenda i no sé si fan referència a Ajuntaments grans i petits. Solament sé que varen venir al mateix temps.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ¿I per què va entretenir-ho el senyor Selves?

El Sr. CASANOVES: El silenci administratiu, de vegades, evita injustícies.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Cal que hi hagi la deguda defensa pels Municipis petits i això fa venir la idea de la necessitat d'una organització dels Municipis en forma que es vegin defensats contra aquestes intromissions i vexacions de què els fa objecte i víctimes constants el Poder central.

Per la reivindicació dels drets i de la personalitat dels Municipis contra els abusos del Poder, no hi haurà mai res millor que una organització, que una unió, que una Federació, o com vulgui dir-se, dels Municipis. Com pot assolir-se això? Acudint a aquest llibre que esmentem tantes vegades, *Les Constitucions*. A la Constitució de Dantzig hi ha un precepte que diu que l'autonomia dels Municipis està sota el control especial del Senat, i el Senat, com saben els senyors Diputats, és una Cambra especial que hi ha ultra la Cambra popular. Vol dir això que l'autonomia del Municipi s'havia de posar sota d'una protecció.

Existeix una veritable necessitat de què hi hagi una Unió que vingui a ésser un empar dels Municipis contra els abusos del Poder, i que allà on no existeix aquesta unió es crea, i aquest cas el tenim a Catalunya.

Hi ha la Federació de Municipis que abans

esmentava, la Federació de Municipis catalans que s'ha vingut a crear precisament per això: per a la necessitat sentida pels Municipis d'estar units i tractar en comú els seus problemes i defensar-se de possibles agressions que es puguin fer contra d'ells per part de les autoritats superiors, etc. ¿No fóra millor, molt millor—dic jo—que aquesta unió entre els Municipis, que aquest òrgan protector de la vida municipal no hagués de venir així, d'aquesta forma, gairebé al marge de la llei, i el creéssim nosaltres? Es, realment, un xic estrany que unes entitats, que uns organismes oficials, naturals, que els tenim en el primer graó de la vida política del país, els Municipis, quan s'uneixen hagin de donar vida a una Unió que és una entitat que ha de portar els seus Estatuts a l'aprovació del Govern Civil com una companyia que formessin els caçadors, o els esportius, o els automobilistes. Es un xic estrany que hagi de tenir aquesta consideració d'Associació, que s'hagi de col·locar sota la Llei d'Associacions, perquè no hi ha dintre de la Llei un marge legal que li doni una vida robusta i plena, com correspondria a uns organismes com són els Municipis.

Per altra part, hem de lamentar també que no pugui néixer amb aquesta robustesa aquesta Unió de Municipis; no vull pas decidir la forma, la que fos, que pogués néixer amb la plena robustesa aquesta Unió de Municipis que ha de néixer d'aquesta forma particular, la qual cosa fa també que es puguin trobar en el seu funcionament defectes i coses que no es creguin convenients per la vida mateixa dels Municipis. Avui, i amb això no voldria ofendre ningú — parlo d'una manera molt objectiva —, he d'esmentar aquest cas concret. Aquesta Federació de Municipis catalans està regida per un President i un Secretari, molt honorables, molt competents, molt estimats i respectats per nosaltres i que els dos són companys nostres del Parlament. Però jo pregunto a la Majoria: ¿Què dirien els Diputats de la Majoria si es trobessin amb què aquesta Federació de Municipis catalans el President i el Secretari seguessin en els nostres bancs? Veritat que no els agradaria molt? No creurien que fóra convenient pels Municipis de Catalunya? Doncs en aquest cas crec que ens trobem. Repeteixo que no vull fer acusacions ni allusions; estic parlant en el sentit que em sembla que hauríem d'apartar tota aquesta organització del que pugui semblar que és una ingerència d'un determinat Partit polític dintre d'aquesta organització.

El Sr. CASANOVES: Em permet el senyor Vallès una aclaració? Ho són en tant que són Regidors, un de Barcelona i l'altre de Malgrat.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Evidentment, no podrien d'altra manera ésser-ho; però dona la casualitat — jo vull reconèixer que en aquest cas és casualitat — que formen els dos en un mateix Partit. Dic, que s'hauria de treure la sospita — i amb això no vull insinuar que ells des d'aquests càrrecs facin política en aquesta Federació — però s'hauria d'allunyar la sospita que pogués suscitar, en el sentit que aquesta organització jo la voldria més robusta, nascuda d'una llei que tingués caràcter oficial i ple, com avui no té i ha de tenir un caràcter particular.

El Sr. COMORERA: Vós creieu que hi ha gent neutra?

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Però sí gent objectiva.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Això ens portaria, senyor Comorera, a parlar molt llarg; avui crec que no ho podem ficar aquí.

Un Sr. DIPUTAT: Sempre són els més reaccionaris.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: No hi crec amb els neutres; no n'hi ha de neutres.

El Sr. FRONJOSA: Estem d'acord.

El Sr. CASANOVES: A Catalunya són de l'Esquerra o de la Lliga.

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats! Continui l'orador.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Jo prego al senyor President que quan consideri que estic abusant de la Cambra, ho indiqui, i amb molt de gust acabaré.

Això va lligat, senyors Diputats, amb el problema de la divisió territorial, que és el segon dels problemes que vénen tractats o, millor dit, anunciats només en aquest capítol de què ara estic parlant, a què ara m'estic referint. La divisió territorial hi ha només aquí un article que l'anuncia solament; però no es resol aquest problema. Jo vull fer referència a unes paraules del discurs que va pronunciar el senyor Conseller Delegat, millor dit, el senyor Conseller en Cap, en aquell moment, que s'anomenava el senyor Lluhi, que presentà a la Cambra aquest Projecte que estem ara discutint; discurs breu, la major part del qual està dedicat a aquest problema, a aquest problema de la divisió territorial de Catalunya. En aquest discurs del senyor Lluhi presentant aquell Projecte — no llegiré tot el tros, perquè és un xic llarg — però deia en resum que la Comissió Jurídica Assessora en trobar-se a la Constitució amb aquest problema de la divisió territorial, l'havia escorregut i l'havia passat de llarg i no l'havia volgut resoldre. Ens deia que reconeixia que hi havia diversos criteris sobre aquesta matèria; ens deia que el Govern no en feia qüestió tanca-da d'aquesta matèria i que deixava a la Cambra que es manifestés lliurement sobre aquest problema i que el resolgués en la forma que cregués per convenient. Però feia una afirmació i deia que que en aquest Estatut Interior s'havia de resoldre aquest problema, que s'havia d'abordar aquest problema i se li havia de donar solució en aquest Estatut Interior; que no en feia qüestió, que no tenia un criteri en aquesta qüestió, però que s'havia de resoldre. I la veritat és que aquestes paraules que pronunciava el senyor Conseller en Cap en aquell moment no s'han pas complert. Ha vingut el Projecte; va venir un Projecte de la Comissió Jurídica Assessora, i en aquest Projecte es passa de llarg; va venir després el Projecte del Govern i el Projecte es passà de llarg; ha vingut el dictamen de la Comissió i el problema es torna a passar de llarg; i avui que tenim sobre la taula a discussió aquest Projecte d'Estatut, si l'aprovéssim tal com ve, aquest problema de la divisió territorial quedaria també sense resoldre, deixant incomplida aquella promesa que feia el Conse-

ller en Cap en aquell moment de què en aquest Estatut Interior es resoldria aquest problema.

El Sr. CASANOVES: Amb una Llei complementària.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Ja en parlarem, senyor Casanoves. Fixin-se amb les diverses metamorfosis que ha tingut aquest projecte en els seus passos. Veiem una diferència entre els diversos redactats que s'han donat a aquesta matèria molt interessants. La Comissió Jurídica Assessora deia: «Article 78. El territori de Catalunya serà integrat pels Municipis i per les demarcacions territorials que creï la Llei.» I després ve un altre article que deia: «La Llei determinarà els fins i les atribucions de les Corporacions de règim local corresponents a les demarcacions territorials, amb autonomia pel Govern i direcció de llurs interessos peculiars.» Ve el Projecte del Govern, el que el Govern presenta aquí, i diu simplement: «El territori de Catalunya estarà integrat pels Municipis i per les demarcacions territorials que la Llei crearà.» I ve el Projecte de la Comissió i diu: «Article 58. Per a l'organització i funcionament dels diferents serveis de la Generalitat, el territori de Catalunya podrà ésser dividit en les demarcacions que la Llei determini.» De manera, que la Comissió Jurídica Assessora deia: «les demarcacions que la Llei creï»; el Govern deia: «les demarcacions que la Llei crearà»; i el Projecte que estem ara discutint diu: «les demarcacions que podrà crear». Veuen ja els senyors Diputats les diferències que hi ha entre aquestes redaccions, que una vegada es diu que «hi haurà» divisió territorial («crearà»); altra vegada que «es creï», i una altra que «es pot crear». Però no és això el més important, sinó que hi ha un moment també en què el Projecte de la Comissió Jurídica Assessora i el del Govern no precisaven el caràcter que havien de tenir aquestes demarcacions. Deien simplement que «hi haurien» unes demarcacions i, en canvi, en el Projecte que estem discutint ara se'ns diu que aquestes demarcacions seran per a l'organització i funcionament dels serveis de la Generalitat; de manera que aquí ja es precisa quin és el caràcter que han de tenir aquestes divisions que nosaltres anem a fer. Tot, però, en aquest Projecte és incert, queda dubtós, queda facultatiu de la Generalitat el crear o no crear unes divisions intermitges entre Municipis i Generalitat entre Municipis i el Govern, però el que queda concret és que si hi ha aquestes divisions, si es creen aquestes demarcacions, han d'ésser purament i exclusivament amb un caràcter administratiu com a auxiliars del Govern de la Generalitat, sense reconèixer, per tant, a aquestes demarcacions un caràcter de personalitat pròpia, de personalitat natural. Jo vull fer constar només, repeteixo, que no s'ha complert aquella promesa del senyor Lluhi en llegir aquell Projecte. Convenia que es complís? Convenia que realment aquí, en aquest Estatut Interior, nosaltres resolguéssim aquest problema de la divisió territorial? No vull portar aquí aquesta veritable poma de discòrdia; jo no vull tirar aquí al mig això, que crec que fóra una veritable bomba, de voler que en aquest Projecte es resolgui aquest problema enfadós, aquest problema que tots veiem de difícil solució, de la divisió territorial. No. Se'ns acaba de repartir, fa pocs dies, un volum interessantíssim, lloable, que conté tot el treball que ha redactat aquesta Comissió que es va

nomenar per entendre en aquest problema. En aquest volum, tot seguit que hom fulleja, dessalta un aspecte molt interessant, i és la lamentació que van fent tots els ponents a cada moment de què han hagut de fer una divisió sense haver-los dit quin havia d'ésser el contingut d'aquesta divisió. Van dient a cada moment: Hem hagut de fer un dibuix, però no hem pogut saber què havia d'emmarcar, a què havia de servir de marc aquest dibuix. Hem hagut de fer una estructura, sense saber la substància que hi havia d'haver en aquesta estructura. Nosaltres hem anat preguntant al Govern de la Generalitat: aquesta divisió, per què ha de servir? És una cosa geogràfica? És una cosa político-administrativa? És una cosa merament judicial? Quines matèries de competència es determinaran de més a aquests òrgans que ens feu crear? I diuen: no hem aconseguit que això se'ns precisés.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: És el Parlament qui pot fer-ho.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Són elements d'estudi per aquí.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Sí, senyors Consellers, és molt difícil, llavors, haver pogut fer aquesta divisió que s'encarregava a aquests ponents, perquè la divisió serà una o altra segons sigui la substància que en aquesta divisió s'hagi de contenir. I ara em porten a la mà, amb les interrupcions dels senyors Consellers, el que demano. Precisament és el Parlament el que ha de determinar aquesta substància. L'únic lloc on el Parlament pot determinar això és el meu entendre en l'Estatut. No demano pas que en aquest Estatut fem el dibuix, les línies d'aquesta divisió, fem els traçats que marquin els contorns d'aquestes demarcacions, però sí que crec que en aquest Estatut hauriem de marcar quina ha d'ésser la substància d'aquesta divisió, i si no ho fem així farem un Estatut incomplet, i que una de les coses més essencials que hauria de venir a satisfer no les satisfarà.

Comprendran els senyors Diputats la importància que té això només veient aquella pregunta que fan els senyors ponents i que consta en aquest volum. Diu: L'organització de Catalunya, ¿es farà a base d'un Estat unitari o a base d'una organització autònoma o a base d'una desarticulació de funcions semblant a l'esquarterament actual en províncies, amb subdivisions que corresponguin més o menys als actuals Partits judicials? I doncs si no sabem això, no sabem res, i això hauria de resoldre-ho l'Estatut que estem elaborant. No fer la divisió, però sí saber la substància d'aquesta divisió que anem a crear. Aquestes tres possibles solucions que assenyalava la Comissió que ha redactat aquest dictamen o informe, aquestes tres possibles solucions, mentre no sabem per quina es decanti el Govern de Catalunya, és molt difícil que hi pugui haver-hi un veritable Estatut que compregui aquelles matèries que són pròpies d'una vertadera Constitució. Jo encara a aquelles preguntes de la Comissió n'hi afegiria una altra: ¿Quin criteri té la Generalitat, el Parlament, respecte d'allò que s'ha nomenat la duplicitat de càrrecs o funcions de l'Alcalde? ¿Fins ara tots sabem que tenia el doble caràcter de Cap de l'Administració municipal i Delegat de l'Administració central. ¿Imperarà aquesta duplicitat o, pel contrari, la Generalitat s'inclinarà perquè l'Alcalde

sigui el Cap de la vida municipal i els òrgans de la funció de la Generalitat seran uns altres? Tot això jo crec que hauria d'haver estat resolt en aquest Projecte d'Estatut que estem elaborant i tant és necessari que aquesta mateixa Comissió que ve un moment en què no pot per menys, encara que diu que no està dintre el seu comès, no pot per menys d'excedir-se una mica del seu comès, i quan marca unes possibles funcions, que segons ella hauria de tenir cada una de les comarques dibuixades, quan arriba a la divisió supracomarcals, diu que entre les funcions que podria realitzar hi han les relacions intermunicipals, i encara que s'hagués precisat això, que s'hagués precisat quina seria aquesta manera que nosaltres tindrem d'entendre el governament de Catalunya, encara convé per una altra consideració. Hi ha hagut un temps en el qual s'ha pogut creure que el Municipi era el que se'n deia la unitat política menor, la unitat política local; es creia que el Municipi era una unitat completa, perfecta, dintre de la qual l'home trobava satisfacció a una pila de necessitats seves. Es deia: hi ha dues societats naturals inconfundibles: l'Estat i el Municipi, i entremig es veia la cosa fosca. Això ha canviat, els temps han avançat d'una tal manera, que avui es fa difícil poguer dir que el Municipi sigui una unitat política completa, dintre del qual hi trobin satisfacció una pila de necessitats. El progrés, la diferent concepció de la funció política, han tret de la mà del Municipi una pila de qüestions, i avui el Municipi es fa difícil de qualificar-lo d'unitat política completa. No vull parlar de les coses en concret, però en matèria d'hisenda, en matèria d'ordre públic, en qüestions socials, en matèries sanitàries i econòmiques i moltes altres coses que es podrien esmentar, avui cap d'aquestes matèries troba compliment dintre de la vida municipal, sinó que totes s'expandeixen a una òrbita d'acció més gran i, per tant, es fa molt difícil poguer dir que el Municipi també és una cèl·lula de vida política completa, encara que reduïda.

El Sr. CASANOVES: Passa el mateix amb els Estats, amb aquestes actuacions d'ordre internacional, de sanitat...

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Exactament igual: Realment la comparança que fa el senyor Casanoves és encertada. Avui als Estats se'ls han escapat una sèrie de les seves funcions per a passar a organismes supranacionals. Per això havent deixat el Municipi d'ésser una cèl·lula completa de la vida política i això ens ho demostra una consideració semblant, que en quant no és una cèl·lula perfecta de vida política, en quant al Municipi considerem que no hi pot haver política municipal; dintre d'un poble hi ha Partits polítics, dintre d'un poble s'han d'emmarcar dintre una estructuració política que s'estén a àmbits més grans de la vida del país, i la política local la qualifiquem en termes durs, la qualifiquem d'una cosa sòrdida, baixa de sostre, la qual cosa vol dir que no hi ha una societat política prou completa perquè al volt d'ella pugui desenrotllar-se tota la vida política, i això porta per la mà a l'argument que jo feia que hi ha d'haver realment unes demarcacions més grans que no pas el Municipi, que a l'hora que serveixin de concreció d'aquesta vida més expansiva que la que hi ha dintre un Muni-

cipi, serveixin d'ordre protector de la vida municipal a què abans m'he referit. És difícil aconseguir l'autonomia dintre de les tendències modernes, realment de la mateixa manera que es fa avui difícil salvar la independència del Parlament —no parlo d'aquest, parlo en general—, davant de les tendències i que hi ha per part dels Governos d'invadir l'esfera d'acció del Parlament, d'aquesta mateixa manera es fa difícil comprendre que es pugui salvar l'autonomia dels Municipis sense uns òrgans més grans que la protegeixin i la vinguin a defensar. Com es fa això? Amb aquestes entitats intermitges. Jo no crec —i no és d'ara, ho he dit abans en articles a la premsa de molt abans de formar part d'aquest Parlament—, no crec que hi hagi entre el Municipi i l'Estat, Catalunya, la regió, que hi hagi organismes naturals, que hi hagi organismes ben definits, que tinguin uns drets i una vida política. Quan es tracta de definir-los veiem les dificultats en què s'ha trobat aquesta Comissió. No troba les comarques, troba uns noms, una zona central, troba una zona perifèrica indecisa. No crec que hi hagi organismes naturals i per tant cap organisme que tingui dret a una vida autònoma i amb funcions pròpies en la vida política de Catalunya entre el Municipi i l'Estat. Però en canvi crec en la conveniència de què tots estudiem aquesta divisió i mirem la manera de crear aquest organisme, més que tot i principalment, com a salvaguarda d'aquesta autonomia municipal. Crec que sense això serà molt difícil salvaguardar aquesta autonomia municipal, i per això jo plantejo aquesta qüestió amb aquestes ja massa llargues consideracions. No pretenc que en l'Estatut que estem elaborant ara es faci el dibuix, es marqui el contorn, es marqui la divisió material, no pretenc això; però sí que crec que hauríem d'assenyalar el contingut que tindrà aquesta divisió, crec que convindria saber com es governarà Catalunya. Hem de pensar que nosaltres fem un Estatut en el qual hem marcat amb tot detall les funcions, les atribucions dels òrgans rectors de Catalunya d'aquí en endavant, hem marcat les funcions, les atribucions del Parlament, del President, del Consell Executiu. Convindria també que en aquest Estatut es marquessin quins són els drets que té el nostre poble, doncs el poble sap qui l'ha de governar —això ho diu aquest Estatut—, però no sap com se'l governarà, amb quin sistema se'l governarà. Queda flotant en l'aire aquella pregunta que fan els redactors d'aquest informe de la divisió territorial. ¿Serà Catalunya un Estat unitari? ¿Serà un Estat descentralitzat? ¿Serà un Estat amb autonomia perfecta de diversos òrgans inferiors a l'òrgan superior? Això queda completament oblidat per aquest Estatut. Repeteixo que l'Estatut diu qui governarà Catalunya, però no diu com se la governarà. Jo crec que això s'hauria d'haver dit aquí dintre, en aquest Estatut, i aleshores aquest capítol que avui realment té molt poca substància, perquè no fa res més en realitat que venir a prometre tres o quatre o cinc lleis, tindria una substància pròpia i seria un capítol en el qual ja es marcaria quines seran les directives que tindran la política a Catalunya en el futur.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Senyors Diputats : Alguna altra vegada he hagut de plànyer-me en el curs d'aquest debat de l'absència del nostre company Serra i Moret, el qual, més coneixedor d'aquest assumpte que el que ara us parla, podria intervenir amb molta més autoritat en nom de la nostra Minoria. Per això avui no faré més que apuntar la nostra posició respecte el debat de totalitat d'aquest títol IV, pregant a la Presidència que deixi que aquest torn sigui continuat a la sessió següent pel company Serra i Moret, que confio que ja podrà estar present en aquesta Cambra. Començant per enllaçar les darreres paraules que acaba de pronunciar el nostre company de Comissió senyor Vallès i Pujals, jo voldria dir que nosaltres som molt més ambiciosos que no la posició marcada per Lliga Catalana i la posició marcada per la Majoria en el text d'aquesta Constitució. Nosaltres creiem que la Constitució, no solament ha de plantejar el problema de la divisió territorial, sinó que l'ha de deixar plenament resolt. Els problemes que siguin difícils, els governants estan per afrontar-los i resoldre'ls ; si els governants fugen dels problemes que troben difícils no fan res més que declarar d'una manera palesa el seu fracàs. Nosaltres, creient que el problema de la divisió territorial de Catalunya pot constituir un obstacle, hem proposat — i hem resolt en el nostre Projecte d'Estatut —, hem proposat la seva resolució i ens proposem demostrar en el seu dia que la solució que nosaltres proposem, és l'única bona i l'única que podrà ésser adoptada el dia que la Majoria es decidís a embestir aquest problema fonamental. Nosaltres tenim fe en la llibertat, i aquesta és l'única cosa que ens diferencia de la Majoria. Aquesta fe nostra en la llibertat, la fe nostra en el nostre poble, la fe nostra en els principis democràtics, fa que proposem una solució total al problema de la divisió territorial i que puguen demostrar certament que aquesta solució és la bona. Ja de temps, quasi tots els Partits de Catalunya s'han vingut dient federals. Nosaltres també ens hem dit federals, però hi ha una diferència : que nosaltres ens diem federals i ho som, i vosaltres us deieu federals i no ho sou.

El Sr. CASANOVES : Qui són «vosaltres» ?

El Sr. RUIZ I PONSETI : Vosaltres (*Dirigint-se a la Lliga Catalana.*) i vosaltres. (*Dirigint-se a la Majoria.*)

El Sr. CASANOVES : Que són històric o pactista ?

El Sr. RUIZ I PONSETI : Nosaltres d'històrics no en som ; som del present. I precisament en el començament d'aquest títol IV del nostre Estatut, hem tingut ocasió de donar una demostració pràctica d'aquest principi. Quant arribi l'hora de resoldre el difícil problema de la divisió territorial, és una cosa evident, en bons principis federals, que l'organisme superior, l'Estat o la regió, com més vulgui dir, no té de cap manera el dret de proposar als Municipis quines són les agrupacions en les quals s'han de constituir. És un

assumpte aquest que ha d'ésser deixat íntegrament a la lliure resolució del Municipi i és l'única forma veritablement liberal i democràtica d'arribar a les divisions territorials, que patiu tant per a estudiar i que no arribareu mai a trobar la solució, perquè la voleu imposar de dalt a baix, quant ha de venir certament imposada de baix a dalt, que és la forma natural de créixer tots els organismes polítics. Per això nosaltres d'una manera simple, que no és cap troballa, sinó que és senzillament escoltar la veu de la democràcia i la veu del sentit comú al mateix temps, hem proposat aquest article que diu, tot simplement, que el territori de Catalunya estarà integrat per Municipis autònoms que podran voluntàriament delegar part de les seves atribucions en una federació comarcal o superorganisme creat per ells mateixos. No sé perquè hem d'inventar nosaltres problemes artificials, inventar aquestes dificultats de la divisió territorial, que no tenim cap dret nosaltres des de dalt d'imposar als Municipis com s'han d'agrupar ni quines són les facultats que han de delegar en aquests organismes supercomarcals. Ells són individus autònoms, ho declarem al principi ; però comencem a fer la mancança fonamental a la seva autonomia volent legislar com s'han d'agrupar i en quina forma han de delegar aquestes facultats. Nosaltres hem manifestat aquest principi liberal, aquest principi democràtic, i com que encara sou a temps d'admetre'l, potser d'aquí al dia que sigui discutit el nostre vot particular, us acabareu de convèncer de què aquesta posició és la més liberal.

El Sr. CASANOVES : Es un federalisme amb tutela, el que propugna la Comissió.

El Sr. RUIZ I PONSETI : També en un altre punt, perquè només hi han hagut dos punts de discrepància de la nostra Minoria amb la posició de la majoria de la Comissió, dintre d'aquest títol IV, en un altre punt hem discrepat també d'una manera essencial i també ha estat per la manca de fe vostra en el nostre poble. Nosaltres tenim fe absoluta en la democràcia, tenim fe absoluta en les manifestacions lliures de la voluntat popular, i quan ha arribat l'hora de donar atribucions de caràcter econòmic als Municipis, els hi hem volgut assignar una lliure facultat expropiadora de la facultat privada. Si nosaltres assignem a l'Estat una facultat expropiadora i no assignem a aquesta primera cèl·lula política, la cèl·lula política que és la personalitat política més augusta, la principal que pot constituir el poble, no se li assigna la facultat d'expropiar tots aquells serveis que tinguin caràcter local, que tinguin interès local, aleshores la vida econòmica, la vida possiblement industrial dels Municipis, no té manera de desenrotllar-se. Per això també, quan arribi l'hora de discutir l'article que fa referència a aquesta qüestió, insistirem d'una manera molt especial en què és precís donar als Municipis catalans aquesta facultat d'expropiar, dotant-la de totes les garanties que vulgueu, perquè en aquest punt i en tots els altres, les garanties no ens dolien ; però cal que reconeguem la plena autonomia dels Municipis, la plena facultat del poble, quan ha manifestat la seva voluntat, perquè aquesta voluntat pugui ésser exercida fins al cap d'avall.

Aquests són els dos punts de discrepància fonamental; jo m'he manifestat aquí moltes vegades enemic dels debats de totalitat, i si no és per a embestir assumptes ben concrets i ben determinats no tindria res més a dir, perquè no voldria fer ni sabia fer cap disquisició de caràcter històric. Per això jo prego novament a la Presidència que, per continuar aquest torn de la nostra Minoria, ens reservi l'ús de la paraula, i gairebé, si no fos demanar massa, m'atreviria a demanar que fos suspesa la sessió, perquè aquest torn fos continuat pel nostre company senyor Serra i Moret, ja que en realitat la nostra intervenció no està acabada.

El Sr. PRESIDENT: Això ho aconsella també la manca d'assistència de senyors Diputats. Cal fer la següent advertència. A la Presidència han arribat suggerències de diferents sectors de la Cambra, per tal de demanar que les sessions

tornessin a reprendre's el dimecres en lloc del dimarts, ja que hi ha Comissions que han d'enllestir Projectes urgents i tal vegada no estarien enllestits encara ni fet el dictamen. ¿Acorda la Cambra reprendre les sessions el proper dimecres? (*Assentiment general.*) Resta acordat.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dimecres

1. Precs i preguntes.
2. Interpellació sobre Conflictes del Port.
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre l'Estatut Interior de Catalunya.

(*S'aixeca la sessió a les vuit i cinc minuts de la vetlla.*)